

รายงาน

ผลการดำเนินงาน

โครงการส่งเสริมและพัฒนา
สินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร)
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568
จังหวัดพัทลุง

กลุ่มสารสนเทศการเกษตร สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพัทลุง

คำนำ

รายงานฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อสรุปผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) จังหวัดพัทลุง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับศักยภาพของเกษตรกรให้สามารถผลิตสมุนไพรที่ได้มาตรฐาน เพิ่มคุณค่าและมูลค่าทางเศรษฐกิจ ตลอดจนสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพอย่างยั่งยืน

ตลอดระยะเวลาการดำเนินงาน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้บูรณาการความร่วมมือกับกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่เป้าหมาย ได้แก่ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนสตรีบ้านนา หมู่ที่ 13 ตำบลเกาะเต่า อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง ผ่านกิจกรรมสำคัญ อาทิ การวิเคราะห์พื้นที่ การพัฒนาความรู้ การจัดทำจุดเรียนรู้ การส่งเสริมการผลิตสมุนไพรสู่มาตรฐาน GAP การศึกษาดูงาน และการพัฒนาแปรรูปและการตลาด ทั้งนี้ เกษตรกรมีส่วนร่วมอย่างแข็งขัน ส่งผลให้เกิดการพัฒนาทั้งในระดับบุคคลและกลุ่มที่สามารถต่อยอดได้จริง

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพัทลุงหวังว่ารายงานฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผน กำหนดนโยบาย และพัฒนากิจกรรมต่อยอด เพื่อยกระดับสินค้าเกษตรชีวภาพของจังหวัดพัทลุงให้ก้าวสู่ความยั่งยืนต่อไป

กลุ่มสารสนเทศการเกษตร

กันยายน 2568

สารบัญ

	หน้า
คำนำ.....	ก
สารบัญ	ข
บทที่ 1 บทนำ	1
1. หลักการและเหตุผล.....	1
2. วัตถุประสงค์.....	2
3. เป้าหมาย.....	2
4. ผลสัมฤทธิ์	2
5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
6. ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ	3
7. กลุ่มเป้าหมาย/พื้นที่ดำเนินการ	3
8. แผนการดำเนินงานโครงการ.....	4
9. ระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดโครงการ	6
10. งบประมาณ	6
บทที่ 2 การขับเคลื่อนงาน.....	7
1. การคัดเลือกเกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย.....	7
2. การแต่งตั้งคณะทำงาน	9
3. การดำเนินงานตามกิจกรรมของโครงการฯ	12
บทที่ 3 ผลการดำเนินงาน	13
1. กิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนองค์ความรู้ในการผลิตพืชสมุนไพรให้มีคุณภาพมาตรฐาน	13
2. กิจกรรมจัดทำจุดเรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสมุนไพร	27
3. กิจกรรมพัฒนาการผลิตพืชสมุนไพรสู่มาตรฐาน GAP พืชสมุนไพร.....	34
4. กิจกรรมพัฒนาความรู้การทำแผนธุรกิจ (Business Model) สมุนไพรของกลุ่ม	40
5. กิจกรรมอำนวยการขับเคลื่อนการส่งเสริมผลผลิตของสมุนไพร	45

บทที่ 4 ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ.....	50
ภาคผนวก	53
1. ข้อมูลโครงการ.....	54
2. กำหนดการจัดกิจกรรม	62
3. สรุปผลการประเมินระดับความพึงพอใจในการจัดกิจกรรม	66
4. รายชื่อสมุนไพรในจุดเรียนรู้.....	81

บทที่ 1

บทนำ

1. หลักการและเหตุผล

ตามยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ประเด็นยุทธศาสตร์การเกษตร สร้างมูลค่า เรื่อง เกษตรชีวภาพ เป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มของภาคการผลิตและนำไปสู่การผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์มูลค่าสูงสร้างความมั่นคงของประเทศทั้งด้านอาหารและสุขภาพ โดยเฉพาะพืชสมุนไพรซึ่งไทยมีศักยภาพเป็นผู้นำ ในการผลิตและส่งออกผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรในระดับภูมิภาคและระดับโลก มีการกำหนดยุทธศาสตร์ด้านสมุนไพรในส่วนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ภายใต้แผนแม่บทแห่งชาติว่าด้วย การพัฒนาสมุนไพรไทย ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2560-2564) และแผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2566-2570) ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรให้มีคุณภาพและมาตรฐาน เพื่อให้เกิดแนวทางการขับเคลื่อนที่ชัดเจนในการส่งเสริมการปลูกสมุนไพรที่ได้มาตรฐานและคุณภาพ รวมทั้งอำนวยความสะดวกในการขับเคลื่อนการส่งเสริมผลิตผลของสมุนไพรที่มีศักยภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน มีการจัดทำแผนการขับเคลื่อนและแผนปฏิบัติการสมุนไพรในเขตเมืองสมุนไพร 16 จังหวัด และจังหวัดอื่นๆ ทั่วประเทศ ที่เป็นพื้นที่กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน สหกรณ์การเกษตร ที่ผลิตสมุนไพรที่ต้องการพัฒนาการปลูกพืชสมุนไพรให้ได้มาตรฐาน ดังนั้น การจัดทำโครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) เพื่อยกระดับการผลิตพืชสมุนไพรที่มีศักยภาพจึงมีความสำคัญในการขับเคลื่อนการผลิตสมุนไพร โดยการพัฒนาพื้นที่การปลูกพืชสมุนไพรเชิงเศรษฐกิจในเมืองสมุนไพร และจังหวัดอื่น ๆ ให้เกษตรกรสามารถรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชน หรือแปลงใหญ่ ผลิตพืชสมุนไพรที่มีคุณภาพเข้าสู่มาตรฐาน GAP หรือเกษตรอินทรีย์ นำไปสู่เกษตรมูลค่าสูงในพื้นที่หมู่บ้านเกษตรมูลค่าสูงและพื้นที่อื่น ๆ ในจังหวัด และสามารถนำไปแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรเบื้องต้น เพื่อจำหน่าย หรือนำไปผลิตยาที่มีสารสำคัญที่ตรงตามความต้องการของแหล่งจำหน่าย หรือโรงพยาบาล หรือโรงผลิตสมุนไพรที่ได้มาตรฐาน GMP และมีความรู้ในการจัดทำแผนธุรกิจ (Business Model) รวมทั้งช่วยส่งเสริมให้เกษตรกรและกลุ่มเกษตรกรที่ผลิตสมุนไพรมีรายได้เพิ่มขึ้น สามารถปรับเปลี่ยนระบบการผลิตพืชสมุนไพรสู่เกษตรปลอดภัย หรือเกษตรอินทรีย์ ซึ่งเป็นรูปแบบในการทำเกษตรกรรมยั่งยืนส่งผลให้กลุ่มเกษตรกรเกิดความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน ได้กำหนดให้จังหวัดพัทลุง เป็นพื้นที่เป้าหมายในการดำเนินงานในกลุ่มจังหวัดอื่นๆ 29 จังหวัด และได้จัดสรรงบประมาณ (งบรายจ่ายอื่น) เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการขับเคลื่อนการดำเนินงาน สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพัทลุง จึงได้จัดทำโครงการ

“โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ปิงปประมาณ พ.ศ. 2568”

ส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) จังหวัดพัทลุง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 เพื่อยกระดับการผลิตพืชสมุนไพรที่มีศักยภาพ ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร หรือวิสาหกิจชุมชน ในจังหวัดพัทลุง ให้ผลิตพืชสมุนไพรที่มีคุณภาพเข้าสู่มาตรฐาน GAP หรือเกษตรอินทรีย์ มีวิธีการผลิตสมุนไพรให้ได้สารสำคัญ พัฒนาต้นแบบการผลิตพืชสมุนไพร และมีการจัดทำแผนธุรกิจ (Business Model) สมุนไพร เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งต่อไป

2. วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร หรือวิสาหกิจชุมชน ให้ผลิตพืชสมุนไพรที่มีคุณภาพเข้าสู่มาตรฐาน GAP หรือเกษตรอินทรีย์ หรือมาตรฐานอื่นๆ และมีวิธีการผลิตทำให้สมุนไพรได้สารสำคัญ
- 2) เพื่อส่งเสริมเกษตรกรหรือวิสาหกิจชุมชน ให้สามารถแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรเบื้องต้นจำหน่าย ตรงตามความต้องการของตลาด
- 3) เพื่อพัฒนาต้นแบบการผลิตสมุนไพรและมีการทำแผนธุรกิจ (Business Model) สมุนไพร

3. เป้าหมาย**3.1 เป้าหมายเชิงผลผลิต (Output)**

- 1) สมาชิกกลุ่มเกษตรกรหรือวิสาหกิจชุมชน ในจังหวัดพัทลุงจำนวน 30 ราย มีการผลิตสมุนไพรที่มีคุณภาพเข้าสู่มาตรฐาน
- 2) กลุ่มเกษตรกรหรือวิสาหกิจชุมชน จำนวน 1 แห่งมีความรู้ในการทำแผนธุรกิจ (Business Model) สมุนไพร

3.2 เป้าหมายเชิงผลลัพธ์ (Outcome)

- 1) เกษตรกรกลุ่มเป้าหมายสามารถปรับเปลี่ยนระบบการผลิตพืชสมุนไพรสู่เกษตรปลอดภัยได้มาตรฐาน GAP หรือเกษตรอินทรีย์ ส่งผลให้กลุ่มเกิดความเข้มแข็งทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม
- 2) เกษตรกรกลุ่มเป้าหมายมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการผลิตพืชสมุนไพรที่มีคุณภาพ
- 3) มีวัตถุดิบสมุนไพรที่ปลอดภัยเข้าสู่มาตรฐาน GAP มีการแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรขั้นต้นที่มีคุณภาพ ส่งผลให้มูลค่าการจำหน่ายในรูปแบบวัตถุดิบเพิ่มขึ้น

4. ผลสัมฤทธิ์

พัฒนาความรู้ให้กับเกษตรกรในการยกระดับการผลิตสมุนไพรให้มีคุณภาพเข้าสู่มาตรฐาน GAP หรือเกษตรอินทรีย์ หรือมาตรฐานอื่นๆ เพื่อให้ได้วัตถุดิบที่มีวิธีการผลิตที่ให้สมุนไพรได้สารสำคัญและมีคุณภาพสูงรวมทั้งเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

“โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568”

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) สมาชิกกลุ่มเกษตรกร/วิสาหกิจชุมชน จำนวน 30 ราย มีการผลิตวัตถุดิบสมุนไพรที่มีคุณภาพเข้าสู่มาตรฐาน
- 2) พื้นที่เพาะปลูกสมุนไพรที่ได้มาตรฐาน GAP หรือเกษตรอินทรีย์ หรือมาตรฐานอื่นๆ ของจังหวัดพัทลุงเพิ่มขึ้น
- 3) เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯ สามารถพัฒนาคุณภาพผลผลิตให้ได้มาตรฐานตรงตามความต้องการของตลาด โรงพยาบาล และสามารถเพิ่มมูลค่าของผลผลิตได้
- 4) กลุ่มเกษตรกร/วิสาหกิจชุมชน สามารถปรับเปลี่ยนระบบการผลิตพืชสมุนไพรสู่เกษตรปลอดภัย ส่งผลให้กลุ่มเกิดความเข้มแข็งทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม
- 5) กลุ่มเกษตรกร/วิสาหกิจชุมชน มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการผลิตพืชสมุนไพรที่มีคุณภาพ ส่งผลให้เกิดความมั่นคงด้านเศรษฐกิจ

6. ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ

เชิงปริมาณ

สมาชิกกลุ่มเกษตรกร/วิสาหกิจชุมชน จำนวน 30 ราย มีการผลิตวัตถุดิบสมุนไพรที่มีคุณภาพเพื่อเข้าสู่มาตรฐาน

เชิงคุณภาพ

ร้อยละของจำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) นำความรู้ไปใช้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70

7. กลุ่มเป้าหมาย/พื้นที่ดำเนินการ

สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนสตรีบ้านนา และเกษตรกร หมู่ที่ 13 ตำบลเกาะเต่า อำเภอบาปะยอ จังหวัดพัทลุง จำนวน 30 ราย และเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง จำนวน 10 ราย

พื้นที่ดำเนินการ รวม 7.5 ไร่ (พื้นที่เฉลี่ย 1 งาน/คน)

8. แผนการดำเนินงานโครงการ

ตัวชี้วัด/กิจกรรม	แผน			ระยะเวลาการดำเนินงาน 2568											
	จำนวนเงิน	ปริมาณงาน		ไตรมาส 1			ไตรมาส 2			ไตรมาส 3			ไตรมาส 4		
		จำนวน	หน่วยนับ	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
ตัวชี้วัดผลงาน															
ปริมาณ : 1. สมาชิกกลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน ผลิตวัตถุดิบสมุนไพรที่มีคุณภาพเข้าสู่มาตรฐาน		30	ราย												
2. กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน มีแผนธุรกิจ (Business Model) สมุนไพรของกลุ่ม		1	แผน												
1. ยกระดับการผลิตพืชสมุนไพรในเมืองสมุนไพร และจังหวัดอื่น ๆ ส่งเสริมสนับสนุนองค์ความรู้ในการผลิตพืชสมุนไพรให้มีคุณภาพมาตรฐาน															
1.1 กิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนองค์ความรู้ในการผลิตพืชสมุนไพรให้มีคุณภาพมาตรฐาน	40,500	30	ราย												
1) จัดเวทีวิเคราะห์พื้นที่และศักยภาพของเกษตรกร		1	ครั้ง				←→								
2) จัดกระบวนการเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชสมุนไพร		1	ครั้ง					←→							
3) ศึกษาดูงานจุดที่มีการผลิตพืชสมุนไพรที่มีคุณภาพ		1	ครั้ง							←→					

“โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568”

ตัวชี้วัด/กิจกรรม	แผน			ระยะเวลาการดำเนินงาน 2568											
	จำนวน เงิน	ปริมาณงาน		ไตรมาส 1			ไตรมาส 2			ไตรมาส 3			ไตรมาส 4		
		จำนวน	หน่วยนับ	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
1.2 กิจกรรมจัดทำจุดเรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสมุนไพร	15,000	1	แห่ง								←→				
1.3 กิจกรรมพัฒนาการผลิตพืชสมุนไพรสู่มาตรฐาน GAP พืชสมุนไพร	12,000	30	ราย									←→			
1.4 กิจกรรมพัฒนาความรู้การทำแผนธุรกิจ (Business Model) สมุนไพรของกลุ่ม สนับสนุนด้านการแปรรูปสมุนไพรและการเชื่อมโยงตลาด	20,000	1	แห่ง								←→				
2. กิจกรรมอำนวยความสะดวกการส่งเสริมผลผลิตของสมุนไพร	10,000	1	งาน												
- บริหารจัดการ อำนวยความสะดวก ติดตาม นิเทศ และจัดทำรายงานผลการดำเนินงาน					←										→

“โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568”

9. ระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดโครงการ

ธันวาคม 2567 – 30 กันยายน 2568

10. งบประมาณ

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพัทลุง ดำเนินโครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ(สมุนไพร) จังหวัดพัทลุง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 โดยเบิกจ่ายจากเงินงบประมาณ รายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 แผนงานยุทธศาสตร์การเกษตรสร้างมูลค่า โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) งบรายจ่ายอื่น ค่าใช้จ่ายโครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) วงเงิน งบประมาณ จำนวน 97,500 บาท (เก้าหมื่นเจ็ดพันห้าร้อยบาทถ้วน) รายละเอียดดังนี้

กิจกรรมที่	ชื่อกิจกรรม	งบประมาณ (บาท)
1	ยกระดับการผลิตพืชสมุนไพรในเมืองสมุนไพรและจังหวัดอื่น ๆ ส่งเสริมสนับสนุนองค์ความรู้ในการผลิตพืชสมุนไพรให้มีคุณภาพมาตรฐาน	
1.1	กิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนองค์ความรู้ในการผลิตพืชสมุนไพรให้มีคุณภาพมาตรฐาน	40,500
	1) จัดเวทีวิเคราะห์พื้นที่และศักยภาพของเกษตรกร	
	2) จัดกระบวนการเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชสมุนไพร	
	3) ศึกษาดูงานจุดที่มีการผลิตพืชสมุนไพรที่มีคุณภาพ	
1.2	กิจกรรมจัดทำจุดเรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสมุนไพร	15,000
1.3	กิจกรรมพัฒนาการผลิตพืชสมุนไพรสู่มาตรฐาน GAP พืชสมุนไพร	12,000
1.4	กิจกรรมพัฒนาความรู้การทำแผนธุรกิจ (Business Model) สมุนไพรของกลุ่ม สนับสนุนด้านการแปรรูปสมุนไพร และการเชื่อมโยงตลาด	20,000
2	กิจกรรมอำนวยความสะดวกการส่งเสริมผลผลิตของสมุนไพร - บริหารจัดการ อำนวยการ ติดตาม นิเทศ และจัดทำรายงานผลการดำเนินงาน	10,000
	รวม	97,500

หมายเหตุ: ค่าใช้จ่ายทุกรายการสามารถถัวจ่ายได้

บทที่ 2

การขับเคลื่อนงาน

กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานโครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ของส่วนภูมิภาค (สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด) ตามคู่มือของโครงการฯ โดยสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพัทลุงได้มีการดำเนินการ ดังนี้

1. การคัดเลือกเกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพัทลุงได้จัดประชุมหารือโครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ปิงปประมาณ พ.ศ. 2568 เมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน 2567 ณ ห้องประชุมสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพัทลุง ชั้น 4 ศาลากลางจังหวัดพัทลุง โดยมี นางอมรรัตน์ กาวชู เกษตรและสหกรณ์จังหวัดพัทลุง เป็นประธานการประชุม พร้อมด้วยผู้แทนจาก สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพัทลุง สำนักงานเกษตรจังหวัดพัทลุง สำนักงานสหกรณ์จังหวัดพัทลุง สำนักงานปฎิรูปที่ดินจังหวัดพัทลุง ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพัทลุง การยางแห่งประเทศไทย จังหวัดพัทลุง และสถานีพัฒนาที่ดินพัทลุง เข้าร่วมประชุม เพื่อรับทราบข้อมูลของโครงการฯ และแนวทางการบูรณาการงานร่วมกัน พร้อมร่วมพิจารณาคัดเลือกกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนด และภายใต้ข้อมูลกลุ่มเกษตรกรที่ได้รับจากหน่วยงานในสังกัดที่เข้าร่วมประชุม ดังนี้

หลักเกณฑ์การพิจารณา

๑) คัดเลือกเกษตรกรที่ปลูกสมุนไพรที่รวมกันเป็นกลุ่มเกษตรกร หรือ วิสาหกิจชุมชน หรือสถาบันเกษตรกร ไม่เกิน ๒ กลุ่ม จำนวน ๓๐ ราย โดยคัดเลือกจากเกษตรกรที่ปลูกสมุนไพรในพื้นที่หมู่บ้านเกษตรมูลค่าสูง หรือในรูปแบบเกษตรกรรมยั่งยืน (เกษตรอินทรีย์ เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน เกษตรธรรมชาติ และวนเกษตร) แปลงใหญ่ หรือ พื้นที่อื่น ๆ

๒) เกษตรกรภายในกลุ่มต้องมีความสนใจในการเข้าสู่ระบบการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร

๓) เกษตรกรภายในกลุ่มทุกคนต้องสมัครใจในการดำเนินกิจกรรมร่วมกับกลุ่ม

โดยมีมติคัดเลือก “กลุ่มวิสาหกิจสมุนไพรบ้านนา” เป็นพื้นที่เป้าหมายในการดำเนินงานโครงการฯ ที่ตั้งกลุ่ม 112 หมู่ที่ 13 ตำบลเกาะเต่า อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง มีจำนวนสมาชิก 31 ราย ประกอบด้วย

“โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ปิงปประมาณ พ.ศ. 2568”

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่
1	นางชนิษฐา นิมรักษ์	48 หมู่ที่ 13 ต.เกาะเต่า อ.ป่าพะยอม จ.พัทลุง
2	นางพรศรี ขาวโปง	3/3 หมู่ที่ 13 ต.เกาะเต่า อ.ป่าพะยอม จ.พัทลุง
3	นางเคลื่อนไหว รักคง	56 หมู่ที่ 13 ต.เกาะเต่า อ.ป่าพะยอม จ.พัทลุง
4	นายสุชาติ คงสุด	53 หมู่ที่ 13 ต.เกาะเต่า อ.ป่าพะยอม จ.พัทลุง
5	นางประกอบ ทิพย์รักษ์	154 หมู่ที่ 13 ต.เกาะเต่า อ.ป่าพะยอม จ.พัทลุง
6	นางจำเป็น คงยวง	245 หมู่ที่ 13 ต.เกาะเต่า อ.ป่าพะยอม จ.พัทลุง
7	นายประเสริฐ เรืองเพชร	160 หมู่ที่ 13 ต.เกาะเต่า อ.ป่าพะยอม จ.พัทลุง
8	นางสุพิศ หมื่นรันต์	390 หมู่ที่ 13 ต.เกาะเต่า อ.ป่าพะยอม จ.พัทลุง
9	นางแสงเวียน ศรีชุมพวง	127 หมู่ที่ 13 ต.เกาะเต่า อ.ป่าพะยอม จ.พัทลุง
10	นายอนันต์ ทิพย์รักษ์	96 หมู่ที่ 13 ต.เกาะเต่า อ.ป่าพะยอม จ.พัทลุง
11	นายอำไพ สัมภ์แก้ว	112 หมู่ที่ 13 ต.เกาะเต่า อ.ป่าพะยอม จ.พัทลุง
12	นางเรณู คงหวัง	111 หมู่ที่ 13 ต.เกาะเต่า อ.ป่าพะยอม จ.พัทลุง
13	นางสุพัฒน์ ช่วยเนื่อง	47 หมู่ที่ 13 ต.เกาะเต่า อ.ป่าพะยอม จ.พัทลุง
14	นางประพา สัมภ์แก้ว	33 หมู่ที่ 13 ต.เกาะเต่า อ.ป่าพะยอม จ.พัทลุง
15	นางคำนิง ทองฤทธิ์	24 หมู่ที่ 13 ต.เกาะเต่า อ.ป่าพะยอม จ.พัทลุง
16	นางดรุณี หนูผุด	435 หมู่ที่ 4 ต.เกาะเต่า อ.ป่าพะยอม จ.พัทลุง
17	นางสุจินต์ สุขผอม	410 หมู่ที่ 13 ต.เกาะเต่า อ.ป่าพะยอม จ.พัทลุง
18	นางปราณี จันทรแก้ว	106 หมู่ที่ 13 ต.เกาะเต่า อ.ป่าพะยอม จ.พัทลุง
19	นางพรรณิ แสงน่วม	514 หมู่ที่ 13 ต.เกาะเต่า อ.ป่าพะยอม จ.พัทลุง
20	นางละอองดาว รักคง	336 หมู่ที่ 13 ต.เกาะเต่า อ.ป่าพะยอม จ.พัทลุง
21	น.ส.ศิริินภา ชูกรงมวน	188 หมู่ที่ 13 ต.เกาะเต่า อ.ป่าพะยอม จ.พัทลุง
22	นางวันดี รักคง	125 หมู่ที่ 13 ต.เกาะเต่า อ.ป่าพะยอม จ.พัทลุง
23	นางสำเร็จ ช่วยเนื่อง	484 หมู่ที่ 13 ต.เกาะเต่า อ.ป่าพะยอม จ.พัทลุง
24	นางอำมรรรัตน์ ชูกรงมวณ	425 หมู่ที่ 13 ต.เกาะเต่า อ.ป่าพะยอม จ.พัทลุง
25	นางสมพร บุญแก้ว	429 หมู่ที่ 13 ต.เกาะเต่า อ.ป่าพะยอม จ.พัทลุง

“โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ปิงปประมาณ พ.ศ. 2568”

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่
26	นายคนอง บัวแก้ว	117 หมู่ที่ 13 ต.เกาะเต่า อ.ป่าพะยอม จ.พัทลุง
27	นางสร้อย ขาวโปง	239 หมู่ที่ 13 ต.เกาะเต่า อ.ป่าพะยอม จ.พัทลุง
28	นางอวยพร จันทร์ปาน	71 หมู่ที่ 13 ต.เกาะเต่า อ.ป่าพะยอม จ.พัทลุง
29	นางอำนวย คำชูพราย	159 หมู่ที่ 13 ต.เกาะเต่า อ.ป่าพะยอม จ.พัทลุง
30	นางพรพิมล คงหลัง	78 หมู่ที่ 13 ต.เกาะเต่า อ.ป่าพะยอม จ.พัทลุง
31	นางรัตนภรณ์ ศรีชุมพวง	133 หมู่ที่ 13 ต.เกาะเต่า อ.ป่าพะยอม จ.พัทลุง

2. การแต่งตั้งคณะกรรมการ

เพื่อให้การขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) จังหวัดพัทลุง บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด เกิดการบูรณาการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพัทลุง ได้เสนอร่างคำสั่งคณะกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับจังหวัด จังหวัดพัทลุง ที่...../2567 เรื่อง คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) จังหวัดพัทลุง ต่อที่ประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัดพัทลุง ครั้งที่ 5/2567 เมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน 2568 ที่ประชุมพิจารณาให้ความเห็นชอบ

ผู้ว่าราชการจังหวัดพัทลุง ประธานอนุกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพัทลุง ได้ลงนามในคำสั่งอนุกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับจังหวัด จังหวัดพัทลุง ที่ 2/2567 ลงวันที่ 28 พฤศจิกายน 2567 เรื่อง เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) จังหวัดพัทลุง โดยมีองค์ประกอบ และอำนาจหน้าที่ ดังนี้

“โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568”

คำสั่งคณะกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับจังหวัด จังหวัดพัทลุง

ที่ ๓ /๒๕๖๗

เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนโครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) จังหวัดพัทลุง

ด้วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มีนโยบายขับเคลื่อนงานด้านวัตถุดิบสมุนไพรภายใต้แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรให้มีคุณภาพและมาตรฐาน โดยได้ดำเนินโครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน แผนแม่บทย่อยเกษตรชีวภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อการเกษตรสร้างมูลค่า ประเด็นเกษตรชีวภาพ มุ่งสู่การสร้างมูลค่าเพิ่มของพืชสมุนไพรในภาคการผลิต นำไปสู่การผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง และส่งเสริมการปลูกให้เป็นพืชเศรษฐกิจตามความเหมาะสมของพื้นที่ มุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาสมุนไพรอย่างครบวงจรตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ทั้งการปลูกสมุนไพร การแปรรูป และทำเป็นผลิตภัณฑ์ที่สามารถใช้ประโยชน์ได้หลากหลาย รวมถึงการทำตลาดสินค้าสมุนไพรเพื่อสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจและการเติบโตของชุมชนอย่างยั่งยืน โดยกำหนดพื้นที่เป้าหมายการดำเนินงาน ๔๕ จังหวัด โดยจังหวัดพัทลุงอยู่ในกลุ่มจังหวัดอื่น ๆ ในการผลิตสมุนไพรที่มีคุณภาพเข้าสู่มาตรฐาน

เพื่อให้การขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) จังหวัดพัทลุง บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด เกิดการบูรณาการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่ อาศัยอำนาจคำสั่งคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ที่ ๓/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๒ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับจังหวัด อำนาจหน้าที่ ข้อ ๘ จึงแต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนโครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) จังหวัดพัทลุง โดยมี องค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

องค์ประกอบ

๑. เกษตรและสหกรณ์จังหวัดพัทลุง	ประธานคณะทำงาน
๒. เกษตรจังหวัดพัทลุง	รองประธานคณะทำงาน
๓. นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดพัทลุง	คณะทำงาน
๔. พัฒนาการจังหวัดพัทลุง	คณะทำงาน
๕. อุตสาหกรรมจังหวัดพัทลุง	คณะทำงาน
๖. สหกรณ์จังหวัดพัทลุง	คณะทำงาน
๗. พาณิชย์จังหวัดพัทลุง	คณะทำงาน
๘. พลังงานจังหวัดพัทลุง	คณะทำงาน
๙. ปฎิรูปที่ดินจังหวัดพัทลุง	คณะทำงาน
๑๐. ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินพัทลุง	คณะทำงาน
๑๑. ผู้อำนวยการโครงการชลประทานพัทลุง	คณะทำงาน
๑๒. ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพัทลุง	คณะทำงาน
๑๓. ผู้อำนวยการการยางแห่งประเทศไทยจังหวัดพัทลุง	คณะทำงาน

/๑๔. ผศ.ดร....

“โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ปิงปประมาณ พ.ศ. 2568”

- ๒ -

๑๔. ผศ.ดร. อุไรวรรณ ทองแกมแก้ว	คณะทำงาน
คณะเทคโนโลยีและการพัฒนาชุมชน มหาวิทยาลัยทักษิณ	
๑๕. ผศ.ดร. ปรีศนา วงศ์ล้อม	คณะทำงาน
คณะเทคโนโลยีและการพัฒนาชุมชน มหาวิทยาลัยทักษิณ	
๑๖. ผศ.ดร. จุฬาลักษณ์ อันทอง	คณะทำงาน
คณะอุตสาหกรรมเกษตรและชีวภาพ มหาวิทยาลัยทักษิณ	
๑๗. นางสาวเบญจวรรณ บัวขวัญ	คณะทำงาน
สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ	
๑๘. ประธานหอการค้าจังหวัดพัทลุง	คณะทำงาน
๑๙. ประธานสภาเกษตรกรจังหวัดพัทลุง	คณะทำงาน
๒๐. ประธานชมรมหมอพื้นบ้านและแพทย์แผนไทยจังหวัดพัทลุง	คณะทำงาน
๒๑. หัวหน้ากลุ่มสารสนเทศการเกษตร	คณะทำงาน
สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพัทลุง	และเลขานุการ
๒๒. นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ	คณะทำงาน
กลุ่มสารสนเทศการเกษตร	และผู้ช่วยเลขานุการ
สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพัทลุง	

อำนาจหน้าที่

- กำหนดแนวทางการดำเนินงานโครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) จังหวัดพัทลุง แบบบูรณาการ
 - ขับเคลื่อนการดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาสมุนไพร ภายใต้กรอบนโยบาย แผนงานโครงการฯ
 - จัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการโครงการฯ
 - ส่งเสริม สนับสนุนองค์ความรู้ในการผลิตพืชสมุนไพรให้มีคุณภาพปลอดภัยเพื่อให้ได้มาตรฐาน การแปรรูปสมุนไพรขึ้นต้น เพื่อพัฒนาศักยภาพกลุ่มเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง
 - สนับสนุนการทำจุดเรียนรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสมุนไพร จัดเก็บข้อมูลการปลูกพืชสมุนไพร การประชาสัมพันธ์และสนับสนุนปัจจัยการผลิต ตามความต้องการและความเหมาะสม
 - ส่งเสริม สนับสนุนองค์ความรู้และการแปรรูปผลิตภัณฑ์สมุนไพร เพื่อสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ
 - ศึกษาและรวบรวมข้อมูลความต้องการผลิตภัณฑ์สมุนไพรและข้อมูลตลาดทั้งในและนอกจังหวัด
 - กำกับ ติดตาม และรายงานผลการดำเนินงานโครงการฯ ตามบทบาทภารกิจของหน่วยงาน
 - เชิญหน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมสนับสนุนกิจกรรมตามที่คณะทำงานเห็นสมควร
 - ปฏิบัติงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องหรือตามที่ได้รับมอบหมาย
- ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๗

(ลายเซ็น)

(นายปรีชา นวลน้อย)

รองผู้ว่าราชการจังหวัด รักษาราชการแทน

ผู้ว่าราชการจังหวัดพัทลุง

ประธานคณะกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับจังหวัด จังหวัดพัทลุง

“โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ปิงปประมาณ พ.ศ. 2568”

3. การดำเนินงานตามกิจกรรมของโครงการฯ

กิจกรรม	วัน/เดือน/ปี ที่ ดำเนินการ	สถานที่
1. อบรมยกระดับการปลูกพืชสมุนไพรและพัฒนาคุณภาพวัตถุดิบสมุนไพร พัฒนาการผลิตพืชสมุนไพรเข้าสู่การรับรองมาตรฐาน GAP พืชสมุนไพรให้แก่เกษตรกร		
1) จัดเวทีวิเคราะห์พื้นที่และศักยภาพของเกษตรกร	14 มกราคม 2568	ณ ศาลาหมู่บ้าน หมู่ที่ ๑๓ ตำบลเกาะเต่า อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง
2) จัดกระบวนการเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชสมุนไพร	28 มีนาคม 2568	ณ ห้องประชุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนบ้านคลองใหญ่ จำกัด หมู่ที่ ๔ ตำบลเกาะเต่า อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง
3) ศึกษาฐานจุดที่มีการผลิตพืชสมุนไพรที่มีคุณภาพ	8 เมษายน 2568	ณ ศูนย์นวัตกรรมพัฒนาสมุนไพรชุมชนบ้านเขาน้อย วิสาหกิจชุมชนแปรรูปสมุนไพรบ้านเขาน้อย หมู่ ๓ ตำบลย่านซื่อ อำเภอกวนโดน จังหวัดสตูล
2. จัดทำจุดเรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสมุนไพร	26 พฤษภาคม – 17 มิถุนายน 2568	หมู่ที่ 13 ตำบลเกาะเต่า อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง โดยคัดเลือกพื้นที่ของนายอำเภอไพย สังข์แก้ว
3. พัฒนาการผลิตพืชสมุนไพรสู่มาตรฐาน GAP พืชสมุนไพร	12 มิถุนายน 2568	ณ ศาลาหมู่บ้าน หมู่ที่ 13 ตำบลเกาะเต่า อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง
4. กิจกรรมสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนด้านการแปรรูปสมุนไพรขึ้นต้นในเมืองสมุนไพรและจังหวัดอื่น ๆ และพัฒนาความรู้การทำแผนธุรกิจ (Business Model) สมุนไพรของกลุ่ม	7 พฤษภาคม 2568	ณ ศาลาหมู่บ้าน หมู่ที่ 13 ตำบลเกาะเต่า อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง

บทที่ 3

ผลการดำเนินงาน

1. กิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนองค์ความรู้ในการผลิตพืชสมุนไพรให้มีคุณภาพมาตรฐาน

1.1. จัดเวทีวิเคราะห์พื้นที่และศักยภาพของเกษตรกร

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพัทลุงดำเนินการจัดเวทีวิเคราะห์ศักยภาพพื้นที่และศักยภาพของเกษตรกร ภายใต้โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘ ในวันที่ 14 มกราคม 2568 เวลา 13.00 น. ณ ศาลาหมู่บ้าน หมู่ที่ 13 ตำบลเกาะเต่า อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง โดยมีผู้เข้าร่วมจำนวน 50 ราย ได้แก่ สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนสตรีบ้านนาและเกษตรกร หมู่ที่ 13 ตำบลเกาะเต่า อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง จำนวน 40 ราย พร้อมผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่ (สำนักงานเกษตรจังหวัดพัทลุง สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพัทลุง ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพัทลุง โครงการชลประทานพัทลุง สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดพัทลุง สำนักงานเกษตรอำเภอป่าพะยอม ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ ๑๒/๑ ตรัง องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเต่า อ.ป่าพะยอม โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านคลองใหญ่ และสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพัทลุง) เข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวเพื่อวิเคราะห์ศักยภาพพื้นที่ การคัดเลือกชนิดสมุนไพรเพื่อวางแผนการพัฒนาสร้างมูลค่าเพิ่มตลอดจนการระดมความคิดเห็นเพื่อรับทราบปัญหา ความต้องการ แนวทางแก้ไข รวมทั้งองค์ความรู้ที่กลุ่มเกษตรกรต้องการพัฒนา

๑) ข้อมูลทั่วไปของพื้นที่

1.1 พื้นที่ทั้งหมด จำนวน 8,506 ไร่ เป็นพื้นที่การเกษตร 7,537 ไร่

1.2 อาณาเขต

บ้านนา หมู่ที่ 13 ตำบลเกาะเต่า อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง ห่างจากอำเภอป่าพะยอม ไปทางทิศตะวันตก จังหวัดพัทลุง ประมาณ 10 กิโลเมตร และห่างจากศาลากลางจังหวัดพัทลุง ประมาณ 47 กิโลเมตร โดยมีอาณาเขตติดต่อกับตำบลต่างๆ ดังต่อไปนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับหมู่ที่ 9 บ้านควนตะแบก ตำบลเกาะเต่า และหมู่ที่ 6 บ้านมาดนั่ง ตำบลลานข่อย
- ทิศใต้ ติดต่อกับหมู่ที่ 4 ตำบลเกาะเต่า อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับหมู่ที่ 5 บ้านไสเลียบ และหมู่ที่ 11 บ้านเกาะยวน ตำบลเกาะเต่า
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับหมู่ที่ 3 บ้านบางหล่อ และหมู่ที่ 9 บ้านควนตะแบก ตำบลเกาะเต่า

“โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ปิงปิงประมาณ พ.ศ. 2568”

1.3 ลักษณะภูมิประเทศ

บ้านนา หมู่ที่ 13 ตำบลเกาะเต่า อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง มีเนื้อที่ จำนวน 8,506 ไร่ ลักษณะ พื้นที่เป็นที่ราบสูง ดินร่วนปนทรายเหมาะแก่การทำสวน พืชที่ปลูกมี ยางพาราทุเรียน เงาะ ลองกอง มังคุด ฯลฯ

1.4 ลักษณะภูมิอากาศ

อยู่ในเขตมรสุมตะวันตกเฉียงเหนือ และมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ ทำให้มีสภาพภูมิอากาศ แบบภาคใต้ อยู่ใต้อิทธิพลของมรสุมที่พัดปกคลุมประจำฤดูกาล ทำให้ในปีหนึ่ง ๆ จะมีเพียง 2 ฤดูกาล คือ

- 1) ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่ปลายเดือนมีนาคม – กลางเดือนกันยายน
- 2) ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกันยายน – กลางเดือนมีนาคม

1.5 จำนวนประชากร รวมทั้งสิ้น 1,089 คน แยกเป็น ชาย 540 คน หญิง 549 คน

1.6 การใช้พื้นที่ทางการเกษตร พื้นที่การเกษตร 7,537 ไร่ แบ่งออกเป็น

- 1) สวนยางพารา 6,679 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 78.52 ของพื้นที่ทั้งหมด
- 2) ไม้ผล 160 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 1.88 ของพื้นที่ทั้งหมด
- 3) ไม้ยืนต้น 348 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 4.10 ของพื้นที่ทั้งหมด
- 4) พืชไร่/พืชผัก/ไม้ดอก 50 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.59 ของพื้นที่ทั้งหมด
- 5) เป็นเนื้อที่ทำการเกษตรอื่น ๆ 300 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 3.52 ของพื้นที่ทั้งหมด

1.7 การประกอบอาชีพ

บ้านนา หมู่ที่ 13 มีประชากรประกอบอาชีพทางการเกษตร ทำสวนยางพารา สวนผลไม้และอื่นๆ ตามความเหมาะสมของพื้นที่และความต้องการของแต่ละครัวเรือน

๒) ศักยภาพของพื้นที่

1. สภาพพื้นที่ และดินมีความเหมาะสมกับการปลูกพืชสมุนไพร
2. เกษตรกรในพื้นที่มีการปลูกพืชสมุนไพรใช้ในครัวเรือน โดยปลูกในรูปแบบเกษตรผสมผสานเพื่อใช้ในครัวเรือน (สำหรับทำเครื่องแกง และส่วนผสมในการประกอบอาหาร)
3. มีการรวมกลุ่มในการจัดทำผลิตภัณฑ์สมุนไพร ได้แก่ ยาต้มสมุนไพร พิมเสนน้ำ ลูกประคบ เพื่อจำหน่ายในชุมชน หรือรับจัดทำตามคำสั่งซื้อเพื่อเป็นของที่ระลึกสำหรับใช้ในงานฌาปนกิจศพ โดยยังไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานการผลิต
4. การคมนาคมสะดวก หมู่บ้านอยู่ไม่ไกลจากอำเภอ และจังหวัด
5. กลุ่มเกษตรกรมีความปรองดองสามัคคี ช่วยเหลือเกื้อกูล และมีความสัมพันธ์เชิงเครือญาติ
6. ผู้นำกลุ่มมีความตั้งใจในการพัฒนาภาคการเกษตร ชยัน มีความมุ่งมั่นในการเรียนรู้พัฒนาอยู่ตลอดเวลา

๓) ประเด็นปัญหา/ความต้องการ

1. น้ำไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตรในช่วงฤดูแล้ง
2. ดินขาดความอุดมสมบูรณ์

“โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568”

3. เกษตรกรขาดองค์ความรู้ในการผลิตพืชสมุนไพรให้มีคุณภาพ
4. ขาดต้นพันธุ์สมุนไพรที่มีคุณภาพ (ไพล, ขมิ้นชัน)
5. กลุ่มเกษตรกรต้องการตรวจสอบและปริมาณสารสำคัญในสมุนไพร เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการจำหน่ายและแปรรูปผลผลิต สร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้รับซื้อ และผู้ใช้ผลิตภัณฑ์
6. ขาดตลาดแหล่งรับซื้อสมุนไพรขึ้นต้น (สด หั่น ตากแห้ง บดผง)
7. เกษตรกรขาดความรู้ในการแปรรูปผลผลิต การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การออกแบบบรรจุภัณฑ์ และการตลาด

4) ชนิดสมุนไพรที่ต้องการพัฒนา

ขมิ้นชัน และไพล

5) จุดเน้นและองค์ความรู้ที่เกษตรกรต้องการเพื่อกำหนดหลักสูตรในการจัดกระบวนการเรียนรู้

- 1) ความรู้เรื่องการผลิตพืชสมุนไพรให้มีคุณภาพ ตามมาตรฐานสินค้าเกษตร การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) สำหรับพืชสมุนไพร และการยื่นขอรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร
- 2) การแปรรูป การพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม และการทำการตลาดสมุนไพร
- 3) ศึกษาดูงานแหล่งปลูกพืชสมุนไพรที่ประสบความสำเร็จ เพื่อเรียนรู้จากเกษตรกรที่มีประสบการณ์จริง

4) แนวทางการแก้ไข / ข้อเสนอแนะ

ปัญหา/ความต้องการ	แนวทางแก้ไข	หน่วยงานรับผิดชอบ
1. น้ำไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตรในช่วงฤดูแล้ง	ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขยายท่อส่งน้ำจากพื้นที่ ม.4 ไปยัง ม.13 โดยใช้น้ำต้นทุนจากคลองไม้เสียบ	- โครงการชลประทานพัทลุง - องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเต่า
2. ดินขาดความอุดมสมบูรณ์	ให้ความรู้เรื่องการปรับปรุงบำรุงดินให้มีปริมาณสารอาหารที่เหมาะสมต่อการปลูกสมุนไพร (ไพล, ขมิ้นชัน) โดยใช้ข้อมูลผลการวิเคราะห์ดินของสถานีพัฒนาที่ดินพัทลุง	สถานีพัฒนาที่ดินพัทลุง
3. เกษตรกรขาดองค์ความรู้ในการผลิตพืชสมุนไพรให้มีคุณภาพ	1.อบรมให้ความรู้ เรื่อง การผลิตพืชสมุนไพรมาตรฐาน GAP 2. ศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ที่ประสบความสำเร็จ	- สนง.เกษตร จ.พัทลุง - สนง.เกษตร อ.ป่าพะยอม - ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพัทลุง

“โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568”

ปัญหา/ความต้องการ	แนวทางแก้ไข	หน่วยงานรับผิดชอบ
4. ขาดต้นพันธุ์สมุนไพรที่มีคุณภาพ (ไพล, ขมิ้นชัน)	1. ประสานแหล่งจำหน่ายต้นพันธุ์สมุนไพรที่มีคุณภาพ 2. จัดหางบประมาณสนับสนุนต้นพันธุ์ โดยให้เกษตรกรสมทบเงินเพื่อจัดซื้อต้นพันธุ์ด้วยบางส่วน	- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพัทลุง - สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพัทลุง
5. กลุ่มเกษตรกรต้องการตรวจหาสารปนเปื้อนและปริมาณสารสำคัญในสมุนไพร เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการจำหน่ายและแปรรูปผลผลิต สร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้รับซื้อและผู้บริโภค	ประสานศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ ที่ 12 เก็บตัวอย่าง ไพล ขมิ้นชัน ของกลุ่มเกษตรกรที่ปลูกเดิมอายุการปลูกประมาณ 1 ปี เพื่อนำไปตรวจหาสารปนเปื้อน และสารสำคัญในพืชสมุนไพร เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการจำหน่ายและแปรรูปผลผลิต สร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้รับซื้อและผู้บริโภค	- ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 12/1 ตรัง - สนง.เกษตรและสหกรณ์จังหวัดพัทลุง
6. ขาดตลาดแหล่งรับซื้อสมุนไพร	1. เชื่อมโยงตลาดและแหล่งซื้อผู้รับซื้อในพื้นที่จังหวัด 2. สร้างจุดเด่นของผลิตภัณฑ์หรือสร้างแบรนด์สินค้าที่เป็นเอกลักษณ์ 3. ส่งเสริมยกระดับเป็นสินค้า OTOP ระดับอำเภอ	สนง.สาธารณสุขจังหวัดพัทลุง สนง.อุตสาหกรรมจังหวัดพัทลุง สนง.พัฒนาชุมชนจังหวัดอำเภอ/พัทลุง
7. เกษตรกรขาดความรู้ในการแปรรูปผลผลิต การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การออกแบบบรรจุภัณฑ์ และการตลาด	1. ส่งเสริมให้ความรู้การใช้ตู้อบพลังงานแสงอาทิตย์ 2. ร่วมออกแบบจัดทำบรรจุภัณฑ์ที่สวยงามและทันสมัยกับกลุ่มเกษตรกร 3. ให้ความรู้เรื่องการแปรรูป การพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม และการทำการตลาดออนไลน์	สนง.พลังงานจังหวัดพัทลุง สนง.เกษตรและสหกรณ์จังหวัดพัทลุง สนง.พัฒนาชุมชนจังหวัดพัทลุง/สนง.อุตสาหกรรมจังหวัดพัทลุง

“โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ปิงปประมาณ พ.ศ. 2568”

ภาพกิจกรรม

“โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ปิงปิงประมาณ พ.ศ. 2568”

1.2. จัดกระบวนการเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชสมุนไพร

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพัทลุงได้จัดกระบวนการเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชสมุนไพร ภายใต้กิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนองค์ความรู้ในการผลิตพืชสมุนไพรให้มีคุณภาพมาตรฐานโครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) จังหวัดพัทลุง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ในวันที่ 28 มีนาคม 2568 ตั้งแต่เวลา 08.30 – 16.30 น. ณ ห้องประชุมสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนบ้านคลองใหญ่ จำกัด หมู่ที่ 4 ตำบลเกาะเต่า อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง มีเกษตรกรเข้าร่วมจำนวน ๓๑ ราย

นางอมรรัตน์ กาวชู เกษตรและสหกรณ์จังหวัดพัทลุง พบปะพูดคุยกับกลุ่มเกษตรกร และให้แนวทางการดำเนินงานของกลุ่ม

เนื้อหา / หลักสูตรที่ถ่ายทอด

1. การเตรียมความพร้อมและการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) สำหรับพืชสมุนไพร โดย นางกาญจนา พลพาณิชย์ เจ้าพนักงานการเกษตร ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพัทลุง ให้ความรู้เรื่องข้อกำหนดการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการผลิตพืชสมุนไพร ทุกขั้นตอนของกระบวนการผลิตในแปลงปลูกถึงการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว ซึ่งมีการบรรจุและ/หรือรวบรวมผลิตผลเพื่อจำหน่าย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้วัตถุดิบพืชสมุนไพรที่ผลิตขึ้นมีคุณภาพ ได้มาตรฐานเหมาะสมสำหรับแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์สมุนไพร โดยคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม สุขภาพ ความปลอดภัย และสวัสดิภาพของผู้ปฏิบัติงาน

“โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568”

2. การผลิตพืชสมุนไพรอย่างถูกวิธี โดย นายสวัสดิ์ จิตพรหม หมอพื้นบ้านจังหวัดพัทลุง ให้ความรู้ในการปลูก บำรุงรักษาการเก็บเกี่ยว การบรรจุและการเก็บรักษาพืชสมุนไพร ได้แก่ ไพล ขมิ้นชัน พร้อมยกตัวอย่าง บอกเล่าเทคนิคความรู้ภูมิปัญญาด้านการแพทย์แผนไทยในการเก็บเกี่ยว พืชสมุนไพร และการนำสมุนไพรใกล้ตัวมารับประทาน (อาหารเป็นยา) เพื่อเป็นการดูแลสุขภาพและรักษาอาการเจ็บป่วยต่าง ๆ ซึ่งเกษตรกรสามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้

3. การเสวนาวิชาการ เรื่อง “สมุนไพรบ้านนา นำพาความยั่งยืน” โดยมีวิทยากรร่วมเสวนา ประกอบด้วย นายสวัสดิ์ จิตพรหม หมอพื้นบ้านจังหวัดพัทลุง นายสมคิด ทองสง ครูสอนแพทย์แผนไทย สมาคมแพทย์แผนไทย (ปัญญารุช) จังหวัดพัทลุง และนายรณชัย อเปสริโย ผู้แทนเกษตรกรปลูกพืชสมุนไพร ทั้งนี้ ได้เปิดโอกาสให้เกษตรกรได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องพืชสมุนไพร ตั้งแต่การปลูก การแปรรูป การพัฒนาผลิตภัณฑ์ และการตลาด โดยแนะนำให้กลุ่มจัดทำผลิตภัณฑ์สมุนไพร เช่น ยาหม่อง ยาดม มอบให้กับเพื่อนบ้าน คนรู้จัก หรือญาติในโอกาสวันสำคัญ เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ให้คนรู้จัก สร้าง Story Branding ให้กับสินค้า และการจำหน่ายสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์ เป็นต้น

“โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ปิงปิงประมาณ พ.ศ. 2568”

ในการจัดกระบวนการเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชสมุนไพร สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพัทลุง ได้มีการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานทั้งในและนอกสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในการถ่ายทอดองค์ความรู้โดยวิทยากรจากหน่วยงาน ศูนย์วิจัยการและพัฒนากาเกษตรพัทลุง (การเตรียมความพร้อมและการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) สำหรับพืชสมุนไพร) รวมถึงการจัดเสวนาโดยเชิญวิทยากรผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในการทำงานด้านสมุนไพร โดยให้วิทยากรได้เล่าถึงประสบการณ์ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นจุดเริ่มต้นในการทำด้านสมุนไพร ปัญหาที่พบและแนวทางในการแก้ไขปัญหา และปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จ เพื่อให้เกษตรกรได้มีโอกาสในการเรียนรู้ และเกิดเป้าหมายในการวางแผนการดำเนินงานต่อไป พร้อมเปิดโอกาสให้เกษตรกรได้มีโอกาสซักถาม และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันกับวิทยากร

ผลการประเมินความพึงพอใจในการจัดกิจกรรม พบว่าผู้เข้าร่วมมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 คิดเป็นร้อยละ 83.87 โดยมีคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจเกี่ยวกับเนื้อหาในการฝึกอบรมตรงกับวัตถุประสงค์ มากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29 คิดเป็นร้อยละ 85.81 รองลงมา คือ การตอบคำถามได้ตรงประเด็นและชัดเจนของวิทยากร ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 คิดเป็นร้อยละ 84.52

“โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ปิงปิงประมาณ พ.ศ. 2568”

1.3. ศึกษาฐานจุดที่มีการผลิตพืชสมุนไพรที่มีคุณภาพ

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพัทลุงได้จัดกิจกรรมศึกษาฐานจุดที่มีการผลิตพืชสมุนไพรที่มีคุณภาพ ในวันที่ 8 เมษายน 2568 ณ ศูนย์นวัตกรรมและพัฒนาสมุนไพรชุมชนบ้านเขาน้อย วิสาหกิจชุมชนแปรรูปสมุนไพรบ้านเขาน้อย หมู่ 3 ตำบลย่านซื่อ อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล โดยมีเกษตรกรเข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 31 ราย

ประเด็นที่ศึกษาฐาน

ศูนย์นวัตกรรมและพัฒนาสมุนไพรชุมชนบ้านเขาน้อย เกิดจากความร่วมมือระหว่างภาคีเครือข่ายมากกว่า 15 หน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบัน และเกษตรกร ในการช่วยสนับสนุนทั้งด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่ผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่น จนทำให้เกิดการผลิตขึ้นอย่างเป็นระบบวงจร ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ จนถึงปลายน้ำ เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้การพัฒนาสมุนไพรเพื่อความยั่งยืนของภาคใต้ตอนล่าง โดยมีกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปสมุนไพรบ้านเขาน้อย ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการแปรรูปผลผลิตของสมาชิกเครือข่ายฯ รับซื้อวัตถุดิบของสมาชิก นำมาแจกจ่ายให้กับกลุ่มเพื่อนำไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ เช่น ยาหม่อง น้ำมันเหลือง ลูกประคบ หรือแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชน เช่น เครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ และรับซื้อเพื่อนำจำหน่าย สร้างรายได้ให้กับกลุ่ม โดยในการศึกษาฐานเกษตรกรได้เรียนรู้ในเรื่อง การผลิตพืชสมุนไพรที่มีคุณภาพแบบครบวงจร ซึ่งศูนย์นวัตกรรมและพัฒนาสมุนไพรชุมชนบ้านเขาน้อย เป็นศูนย์เรียนรู้ที่มีการปลูกพืชสมุนไพรที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP มีการบริหารจัดการกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ การแปรรูปพืชสมุนไพรเพื่อเพิ่มมูลค่า และมีตลาดรองรับผลผลิตให้กับสมาชิก

ในส่วนของกิจกรรมศึกษาฐานจุดที่มีการผลิตพืชสมุนไพรที่มีคุณภาพ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพัทลุงได้คัดเลือกจุดที่มีการบริหารจัดการกลุ่มมีการแปรรูปสมุนไพรที่ประสบความสำเร็จ เพื่อให้เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการได้รับองค์ความรู้ และก่อให้เกิดแนวคิดในการพัฒนาต่อยอดให้กับตนเองและกลุ่มต่อไป โดยภาพรวมเกษตรกรผู้เข้าร่วมมีความพึงพอใจกับกิจกรรมดังกล่าวเป็นอย่างมาก

ผลการประเมินความพึงพอใจในการจัดกิจกรรม พบว่าผู้เข้าร่วมมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๓๙ คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๗๔ โดยมีคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจในด้านการบริหารจัดการมากที่สุด เท่ากับ ๔.๖๓ คิดเป็นร้อยละ ๘๔.๕๒

“โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ปิงปประมาณ พ.ศ. 2568”

ภาพกิจกรรม

นายอัมมัท หลีเส็น

นายอภิรัฐ แซ่อามา

นายสมเกียรติ หมดอะดัม

การปลูกพืชสมุนไพรอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐาน GAP
และการบริหารจัดการกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ

“โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ปิงปองประมาณ พ.ศ. 2568”

การบรรยาย เรื่อง วิธีการแปรรูปพืชสมุนไพร (ขมิ้นชัน) พร้อมการสาธิต

การบรรยาย เรื่อง การแปรรูปพืชสมุนไพร และการตลาด เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

“โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568”

การสาธิตการเลือกหัวพันธุ์มันชัน และการปลูก

เยี่ยมชมฐานเรียนรู้การแปรรูปสมุนไพร

“โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ปิงปประมาณ พ.ศ. 2568”

ผลิตภัณฑ์สมุนไพรของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปสมุนไพรบ้านเขาน้อย

“โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ปิงปิงประมาณ พ.ศ. 2568”

2. กิจกรรมจัดทำจุดเรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสมุนไพร

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพัทลุง ได้คัดเลือกพื้นที่เพื่อจัดทำจุดเรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชสมุนไพร 1 แห่ง มีเกณฑ์ในการคัดเลือก ดังนี้

- (1) เกษตรกรเจ้าของพื้นที่เป็นสมาชิกของกลุ่มเกษตรกรที่คัดเลือกเข้าร่วมโครงการฯ
- (2) มีพื้นที่การเกษตรด้านสมุนไพร อย่างน้อย 1 ชนิดพืช
- (3) สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้และขยายผลความสำเร็จไปยังเกษตรกรรายอื่นได้เป็นอย่างดี
- (4) มีความสนใจ พร้อมที่จะเสียสละ ในการเป็นจุดเรียนรู้ด้านการเกษตรในพื้นที่ เกษตรกรสามารถเข้าถึงได้ง่าย สามารถเข้ามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้เทคโนโลยี และเทคนิคต่าง ๆ

ซึ่งได้คัดเลือกจุดเรียนรู้ของ นายอำไพ สังกัแก้ว เป็นจุดเรียนรู้ของโครงการฯ พร้อมสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับจุดเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต เช่น ป้ายชื่อจุดเรียนรู้ สนับสนุนวัสดุสาคิตของจุดเรียนรู้ ปรับปรุงแปลงเรียนรู้ เพื่อให้เหมาะสมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของเกษตรกร รายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปจุดเรียนรู้

1.1 ที่ตั้ง 112 หมู่ที่ 13 ตำบลเกาะเต่า อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง

1.2 ประเด็นองค์ความรู้ของจุดเรียนรู้

1.2.1 ฐานพืชสมุนไพร เพื่อเรียนรู้พืชสมุนไพรและสรรพคุณของพืชสมุนไพร ได้แก่ สมุนไพรพื้นบ้าน สมุนไพรหายากประจำถิ่น และสมุนไพรที่กำลังจะสูญพันธุ์ รวมถึงวิธีการปลูก การดูแลรักษาพืชสมุนไพรแต่ละชนิด

1.2.2 ฐานการแปรรูปพืชสมุนไพรขั้นต้น เพื่อเรียนรู้วิธีการนำสมุนไพรไปใช้ในการรักษา ตามภูมิปัญญาพื้นบ้านรวมถึงขั้นตอนการแปรรูปสมุนไพร ได้แก่ การหั่น การตาก และการเก็บรักษา พืชสมุนไพร สำหรับนำไปขายหรือแปรรูปเพื่อสร้างรายได้ต่อไป

1.3 พิกัดแปลง ละติจูด = 7.844219 ลองจิจูด = 99.858708

1.4 ชนิดพืชสมุนไพรที่ปลูกในจุดเรียนรู้ ไพล ขมิ้นชัน สมุนไพรหายาก และสมุนไพรท้องถิ่นอื่น ๆ (รายละเอียดตามเอกสารในภาคผนวก)

1.5 ขนาดพื้นที่ที่ใช้เป็นจุดเรียนรู้ 5 ไร่

ส่วนที่ 2 รายงานผลการดำเนินงาน

2.1 ผลการสนับสนุนจุดเรียนรู้

กิจกรรม	ปริมาณงาน (ระบุจำนวน และหน่วย)	ช่วงเวลาดำเนินการ	งบประมาณ ที่ใช้ (บาท)
1) ป้ายจุดเรียนรู้	1 ป้าย	9 มิถุนายน 2568	2,500
2) ป้ายฐานเรียนรู้	2 ป้าย	9 มิถุนายน 2568	940
3) ป้ายอะคริลิกสำหรับใส่ชื่อพืชสมุนไพร	80 ป้าย	9 มิถุนายน 2568	4,800

“โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ปิงปิงประมาณ พ.ศ. 2568”

กิจกรรม	ปริมาณงาน (ระบุจำนวน และหน่วย)	ช่วงเวลาดำเนินการ	งบประมาณ ที่ใช้ (บาท)
4) เตรียมแปลง	2 ครั้ง		
4.1) ไถตะ		26 พฤษภาคม 2568	300
4.2) ไถแปร พร้อมยกร่อง		13 มิถุนายน 2568	300
5) ปุ๋ยคอก			
5.1) มูลวัว	50 กระสอบ	26 พฤษภาคม 2568	2,000
5.2) มูลไก่เกลบ	50 กระสอบ	26 พฤษภาคม 2568	1,500
6) พันธุ์สมุนไพร			
6.1) หัวพันธุ์โพล	100 กิโลกรัม	26 พฤษภาคม 2568	5,100
6.2) หัวพันธุ์ขมิ้นชัน	50 กิโลกรัม	26 พฤษภาคม 2568	3,250
7) วัสดุสำหรับสาธิตการปลูกพืชสมุนไพร ในภาชนะ			
7.1) ข่งพลาสติก	6 ใบ	9 มิถุนายน 2568	150
7.2) กระสอบสำหรับปลูก	24 ใบ	9 มิถุนายน 2568	360
7.3) วัสดุผลิตดินพร้อมปลูก			
- ปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูง	2 กระสอบ	9 มิถุนายน 2568	300
- ขุยมะพร้าว	4 กระสอบ	9 มิถุนายน 2568	160
- แกลบดำ	4 กระสอบ	9 มิถุนายน 2568	240
- หนาดิน	5 กระสอบ	9 มิถุนายน 2568	150
- สารเร่ง พด.3	4 ซอง	9 มิถุนายน 2568	
(ขอรับการสนับสนุนจาก สถานีพัฒนาที่ดินพัทลุง)			
รวมทั้งสิ้น			22,050

2.2 ปัญหาอุปสรรค / แนวทางแก้ไข / ข้อเสนอแนะในการจัดทำจุดเรียนรู้

ปัญหาอุปสรรค: ขาดความรู้และงบประมาณการจัดทำระบบบริหารจัดการน้ำภายในแปลง

แนวทางแก้ไข: สนับสนุนองค์ความรู้ระบบบริหารจัดการน้ำด้วยระบบโซลาร์เซลล์เพื่อให้เกษตรกรสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการน้ำในแปลง และช่วยลดต้นทุนในการดำเนินการของเกษตรกร

ข้อเสนอแนะ: การสนับสนุนจุดเรียนรู้เพื่อเป็นจุดเรียนรู้ในชุมชน ในเรื่องของงบประมาณ การดำเนินงานควรมีความต่อเนื่องอย่างน้อย 3 ปี ภายใต้แผนของจุดเรียนรู้ นั้น ๆ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

2.3 ภาพกิจกรรมที่ดำเนินการ

1) ป้ายจุดเรียนรู้ที่ติดตั้ง ณ จุดเรียนรู้ของ นายอำเภอไพย สังข์แก้ว

2) ป้ายฐานเรียนรู้พืชสมุนไพรที่ติดตั้ง ณ จุดเรียนรู้ของนายอำเภอไพย สังข์แก้ว

3) ป้ายฐานการแปรรูปพืชสมุนไพรขึ้นต้นที่ติดตั้ง ณ จุดเรียนรู้ของนายอำเภอไพย สังข์แก้ว

4) ป้ายอะคริลิกสำหรับใส่ชื่อพืชสมุนไพร พร้อมสรรพคุณ

5) การติดตั้งป้ายประจำต้นสมุนไพร

6) การติดตั้งป้ายประจำต้นสมุนไพร

“โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568”

7) ตัวอย่างต้นสมุนไพรในจุดเรียนรู้

8) ตัวอย่างต้นสมุนไพรในจุดเรียนรู้

9) ตัวอย่างต้นสมุนไพรในจุดเรียนรู้

10) ตัวอย่างต้นสมุนไพรในจุดเรียนรู้

11) การผสมดินสำหรับปลูกในภาชนะ

12) การบรรจุดินลงในภาชนะ

“โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568”

13) ตัวอย่างสาธิตการปลูกสมุนไพรในภาชนะ

14) ตัวอย่างสาธิตการปลูกสมุนไพรในภาชนะ

15) ตัวอย่างสาธิตการปลูกสมุนไพรในภาชนะ

16) ตัวอย่างสาธิตการปลูกสมุนไพรในภาชนะ

17) การเตรียมดินในแปลงสาธิต (ไถตะ)

18) การเตรียมดินในแปลงสาธิต (ไถตะ)

19) การเตรียมดินในแปลงสาธิต (ไถแปร)

21) การคัดเลือกหัวพันธุ์

22) การคัดเลือกหัวพันธุ์

23) การเก็บรักษามันชันก่อนลงปลูก

24) การเก็บรักษามันชันก่อนลงปลูก

“โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568”

25) แปลงสาธิตปลูกพืชสมุนไพร (ไพล)

26) แปลงสาธิตปลูกพืชสมุนไพร (ไพล)

27) แปลงสาธิตปลูกพืชสมุนไพร (ขมิ้นชัน)

28) แปลงสาธิตปลูกพืชสมุนไพร (ขมิ้นชัน)

29) ภาพรวมแปลงสาธิตปลูกพืชสมุนไพร

30) ภาพรวมแปลงสาธิตปลูกพืชสมุนไพร

“โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ปิงปประมาณ พ.ศ. 2568”

3. กิจกรรมพัฒนาการผลิตพืชสมุนไพรสู่มาตรฐาน GAP พืชสมุนไพร

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพัทลุงได้จัดกิจกรรมพัฒนาการผลิตพืชสมุนไพรสู่มาตรฐาน GAP พืชสมุนไพร ในการให้ความรู้และให้เกษตรกรได้ลงมือปฏิบัติจริง เพื่อให้เกษตรกรสามารถผลิตสมุนไพรตามระบบการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและมีมาตรฐาน ในวันที่ 12 มิถุนายน 2568 ตั้งแต่เวลา 08.30 – 16.30 น. ณ ศาลาหมู่บ้าน หมู่ที่ 13 ตำบลเกาะเต่า อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง พร้อมติดตาม สนับสนุน และให้คำแนะนำในการผลิตตลอดระยะเวลาการดำเนินงาน มีเกษตรกรเข้าร่วมจำนวน 31 ราย

เนื้อหา / หลักสูตรที่ถ่ายทอด

1. การขอรับรองและหลักเกณฑ์การใช้รายการตรวจประเมิน (Check List) ตามมาตรฐานสินค้าเกษตร โดย นางสาวกรรช เรืองศรี นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ สำนักงานเกษตรอำเภอป่าพะยอม ให้ความรู้เรื่องขั้นตอนการขอรับรองและหลักเกณฑ์การใช้รายการตรวจประเมิน (Check List) ตามมาตรฐานสินค้าเกษตร โดยชี้แจงเกษตรกรถึงกระบวนการการขอรับรอง ได้แก่ การกรอกข้อมูลใบสมัคร และเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการสมัคร รวมถึงหลักเกณฑ์การใช้รายการตรวจประเมิน (Checklist) ที่ผู้ตรวจจะใช้ตรวจประเมินกระบวนการผลิตเพื่อดูว่าเกษตรกรปฏิบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในมาตรฐานหรือไม่ พร้อมให้คำแนะนำในการเก็บข้อมูลหลักฐานต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานในการปลูกพืชสมุนไพร

“โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568”

2. การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน และการผลิตสารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดศัตรูพืชทดแทนการใช้สารเคมี (เชื้อราไตรโคเดอร์มา) โดย นายสุรศักดิ์ เหน็บบัว นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ กลุ่มอารักขาพืช สำนักงานเกษตรจังหวัดพัทลุง ให้ความรู้กับเกษตรกรในเรื่องของการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM) ซึ่งเป็นระบบการจัดการศัตรูพืชที่ผสมผสานหลากหลายวิธี ทั้งกล กายภาพ เขตกรรม พันธุกรรม ชีววิธี และสารเคมี โดยเน้นการอนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติ และการใช้สารชีวภัณฑ์ เพื่อควบคุมศัตรูพืชอย่างมีประสิทธิภาพ ยั่งยืน และปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม และแนะนำสารชีวภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นและวิธีการนำมาใช้เพื่อทดแทนสารเคมี เช่น เชื้อราบีวเวอร์เรีย ไตรโคเดอร์มา แบคทีเรีย Bt ไวรัส NPV และไส้เดือนฝอย ในการควบคุมโรคและแมลงศัตรูพืชได้อย่างเฉพาะเจาะจง พร้อมสาธิตและให้เกษตรกรฝึกปฏิบัติการทำเชื้อราไตรโคเดอร์มา เพื่อสามารถนำเชื้อราและความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในแปลง

3. การปรับปรุงบำรุงดิน โดย นางสาวนิภาพร ชูกิจ นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ สถานีพัฒนาที่ดินพัทลุง ให้ความรู้กับเกษตรกรในเรื่องของดิน ความสำคัญของการวิเคราะห์ดิน วิธีการเก็บตัวอย่างดินเพื่อการส่งตรวจ แนะนำผลิตภัณฑ์ของกรมพัฒนาที่ดินและวิธีการนำไปใช้ได้แก่ พด.1, พด.2, พด.3, พด.6 และ พด.7 และแนะนำสูตรการทำปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูงของกรมพัฒนาที่ดิน โดยมีการสาธิตพร้อมฝึกปฏิบัติการทำปุ๋ยหมักเพื่อนำไปใช้ในแปลง

“โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ปิงปประมาณ พ.ศ. 2568”

4. ขั้นตอนการปลูกและดูแลรักษา (ไพล) เพื่อให้ได้คุณภาพ โดย นางสาวกรรช เรืองศรี นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ สำนักงานเกษตรอำเภอป่าพะยอม และนายอำเภอไพย สังข์แก้ว ในการให้ความรู้ในเรื่องของวิธีการปลูก การคัดเลือกหัวพันธุ์ การเก็บรักษาหัวพันธุ์ก่อนปลูก วิธีการปลูกและการปลูกและการดูแลรักษา พร้อมสาธิตและฝึกปฏิบัติวิธีการปลูกลงแปลง และวิธีการปลูกในภาชนะ

“โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ปิงปประมาณ พ.ศ. 2568”

ผลการประเมินความพึงพอใจในภาพรวมต่อการจัดกิจกรรมพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 คิดเป็นร้อยละ 87.74 โดยมีคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจในด้านวิทยากร ในการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน และการผลิตสารชีวภัณฑ์ป้องกัน กำจัดศัตรูพืชทดแทนการใช้สารเคมี (เชื้อราไตรโคเดอร์มา) มากที่สุด เท่ากับ 4.35 คิดเป็นร้อยละ 87.10 รองลงมา คือ การอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง ขั้นตอนการปลูกและดูแลรักษา (ไพล) เพื่อให้ได้ คุณภาพ เท่ากับ 4.34 คิดเป็นร้อยละ 86.77

“โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ปิงปิงประมาณ พ.ศ. 2568”

4. กิจกรรมพัฒนาความรู้การทำแผนธุรกิจ (Business Model) สมุนไพรของกลุ่ม สนับสนุนด้านการแปรรูปสมุนไพรและการเชื่อมโยงตลาดในเมืองสมุนไพรและจังหวัดอื่น ๆ

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพัทลุงได้จัดกิจกรรมพัฒนาความรู้การทำแผนธุรกิจ (Business Model) สมุนไพรของกลุ่ม สนับสนุนด้านการแปรรูปสมุนไพรและการเชื่อมโยงตลาด ในวันพุธที่ 7 พฤษภาคม 2568 ตั้งแต่เวลา 08.30 – 16.30 น. ณ ศาลาหมู่บ้าน หมู่ที่ 13 ตำบลเกาะเต่า อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง มีเกษตรกรเข้าร่วมจำนวน 31 ราย

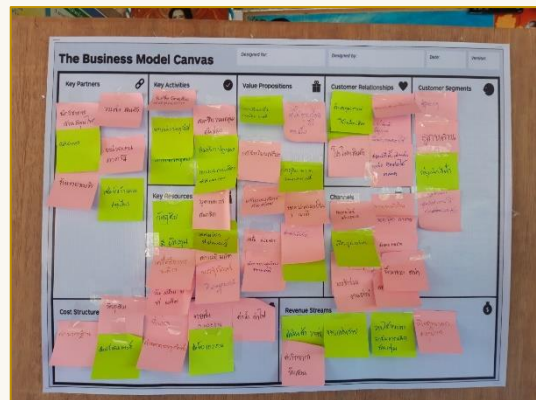
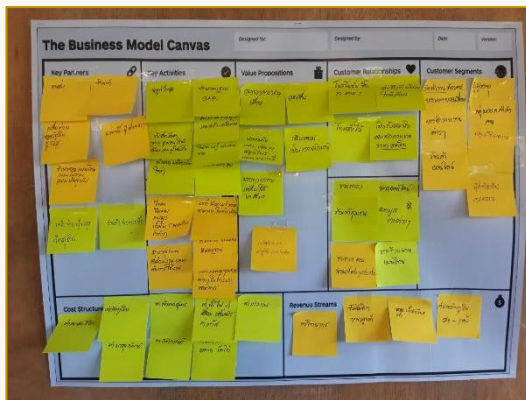
เนื้อหา / หลักสูตรที่ถ่ายทอด

1. การแปรรูปสมุนไพร การเก็บรักษา และการเชื่อมโยงกับตลาดรับซื้อสมุนไพร โดย นายราชนัน คงชุม เกษตรกรชำนาญการพิเศษ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพัทลุง ในการให้ความรู้ในเรื่องการแปรรูปสมุนไพร ได้แก่ การล้าง การหั่น กระบวนการอบหรือวิธีการตากสมุนไพร หากใช้วิธีตากแดด ต้องเลือกแดดอ่อนหรือแดดรำไร ไม่ควรตากบนพื้นดินโดยตรง ควรใช้ตะแกรงหรือพลาสติกสะอาดรองรับและต้องกลับด้านสมุนไพรทุก 2-3 ชั่วโมง หากเป็นการอบในตู้อบควรรักษาอุณหภูมิให้คงที่ประมาณ 50-60 องศาเซลเซียสเพราะอุณหภูมิที่สูงเกินไปอาจทำลายสารสำคัญในสมุนไพร และการเก็บรักษาสมุนไพรแห้งควรเก็บในถุงที่ป้องกันความชื้น เช่น ถุงพอยล์ ถุงพลาสติก ถุงซิปล็อก หรือถุงสุญญากาศ และควรติดฉลากที่ระบุรายละเอียดสำคัญ เช่น ชื่อสมุนไพร แหล่งผลิต วันผลิต น้ำหนัก และวันที่หมดอายุ การเชื่อมโยงตลาดสมุนไพรในจังหวัดพัทลุง ราคาซื้อสมุนไพรของร้านสมุนไพรในจังหวัดพัทลุง เพื่อให้เกษตรกรสามารถวางแผนการปลูกได้อย่างถูกต้องต่อไป

“โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ปิงปประมาณ พ.ศ. 2568”

2. การจัดทำแผนธุรกิจสมุนไพรของกลุ่มพร้อมนำเสนอแผนธุรกิจสมุนไพรของกลุ่ม โดย นางสาวสุดาพร พรายจรรยา นักพัฒนาธุรกิจ มหาวิทยาลัยทักษิณ ให้ความรู้เรื่องการจัดทำแผนธุรกิจ ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้กลุ่มเกษตรกรมีทิศทางการดำเนินงานที่ชัดเจนและเป็นระบบมากยิ่งขึ้น แผนธุรกิจทำให้เกษตรกรรู้ว่าควรผลิตสินค้าอะไร ผลิตอย่างไร และจำหน่ายผ่านช่องทางใด ช่วยลดความเสี่ยงจากการดำเนินงานที่ไร้ทิศทาง พร้อมทั้งทำให้สมาชิกในกลุ่มมีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง เกิดการบริหารจัดการที่โปร่งใส ทั้งด้านการเงินการบัญชีและการจัดการต้นทุน มีการแบ่งกลุ่มเกษตรกรร่วมกันคิดวิเคราะห์แนวทางการดำเนินงานของกลุ่ม โดยใช้เครื่องมือ Business Model Canvas ประกอบด้วย 1) Key Partners พาร์ทเนอร์หรือพันธมิตร 2) Key Activities กิจกรรมหลักของกลุ่ม 3) Key Resources ทรัพยากรหลัก 4) Value Proposition จุดเด่นของสินค้าหรือบริการ 5) Customer Relationship ความสัมพันธ์กับลูกค้า 6) Customer Segments กลุ่มลูกค้า 7) Channels ช่องทางการสื่อสารและการจำหน่าย 8) Revenue รายได้ของกลุ่ม และ 9) Cost Structure ต้นทุนและค่าใช้จ่ายของกลุ่ม

Business Model Canvas แพธธุรกิจ: กลุ่มวิสาหกิจชุมชนสหศรียา (ยาหม่อง, น้ำมันไพล)

หมู่ที่ 13 ตำบลเกาะเต่า อำเภอพะเยา จังหวัดพะเยา

ผู้ร่วมงานหลัก Key Partners: KP (9)

- นักวิจัยและแปรรูปผลิตภัณฑ์สมุนไพร/นักวิชาการด้านสมุนไพรจากมหาวิทยาลัยในจังหวัดพะเยา และจังหวัดใกล้เคียง
- ผู้เชี่ยวชาญด้านสมุนไพร/หมอพื้นบ้าน
- หน่วยงานภาครัฐในจังหวัดพะเยา และจังหวัดใกล้เคียง
- ร้านขายของชำ/ร้านค้า/ร้านสะดวกซื้อ
- เครือข่ายร้านเบเวจสมุนไพร/เบเวจแพนโบราณ
- ผู้ให้บริการขนส่งสินค้า
- เครือข่ายผู้ปลูกวัตถุดิบ

ภารกิจหลัก Key Activities: KA (8)

- ผลิตวัตถุดิบสมุนไพรที่มีคุณภาพ
- ควบคุมคุณภาพของวัตถุดิบสมุนไพร
- พัฒนา/ปรับปรุงผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ
- แปรรูปวัตถุดิบสมุนไพร (หั่น และตากแห้ง)
- จำหน่ายสมุนไพรแบบสด แห้ง และผลิตภัณฑ์ที่ทำจากสมุนไพร

ทรัพยากรหลัก Key Resources: KR (7)

- บุคลากร/สมาชิกมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องสมุนไพร และมีความขยันหมั่นศึกษาข้อมูลเพิ่มเติม
- เงินทุน
- เครื่องมือ/เครื่องจักรที่ช่วยในการผลิต
- สถานที่ผลิตมีมาตรฐาน สะอาด
- บรรจุภัณฑ์มีความสะอาดปลอดภัย มีมาตรฐานรองรับ
- แบรนด์และเครื่องหมายการค้า

คุณค่าของสินค้า/บริการ Value Propositions: VP (2)

- แก้วิงเวียนศีรษะ
- บรรเทาอาการปวดเมื่อย
- แก้คลื่นไส้ อาเจียน
- ทำให้สดชื่น ผ่อนคลาย
- มีความปลอดภัย เพราะวัตถุดิบที่ใช้ปลอดสารเคมี
- มีกลิ่นหอมเป็นเอกลักษณ์

ความสัมพันธ์ลูกค้า Customer Relationships: CR (4)

- จัดโปรโมชั่นให้กับลูกค้า หรือส่วนลดตามเทศกาล
- การให้ข้อมูลและคำแนะนำสินค้า ไปรษณีย์สินค้า หรือมีสินค้าทดลองใช้
- เปิดรับสมาชิก/ตัวแทนจำหน่าย
- บริการจัดส่งถึงที่ (บริเวณใกล้เคียง)
- การสร้างความรู้ความเข้าใจของลูกค้าผ่านระบบสมาชิก

ช่องทางการเข้าถึงลูกค้า Channels: CH (3)

- ขายตรง
- ตลาดออนไลน์ (Facebook Shopee)
- ร้านค้าชุมชน
- ออกบูธงานต่างๆ
- ร้านเบเวจแพนโบราณ/สปา
- รับจัดทำของชำร่วยในงานต่างๆ
- ผ่านตัวแทนจำหน่าย

กลุ่มลูกค้า Customer Segments: CS (1)

- ผู้สูงอายุ
- กลุ่มนักท่องเที่ยว/ออกกำลังกาย
- กลุ่มวัยทำงานที่ต้องการความสดชื่นระหว่างวัน
- เจ้าภาพ/ผู้จัดงาน/เทศกาลต่างๆ
- ผู้ที่ชื่นชอบผลิตภัณฑ์สมุนไพร

รายจ่าย / ต้นทุน Cost Structure: CS (6)

- ค่าใช้จ่ายดำเนินการในส่วนของการทำมาตรฐานสินค้า
- ค่าวัตถุดิบ
- ค่าสื่อโฆษณา/รีวิวสินค้า
- ค่าออกแบบบรรจุภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์/ฉลากสินค้า
- ค่าจ้างค่าแรงงาน
- ค่าน้ำ/ไฟ/แก๊ส/หุงต้ม
- ค่าสูตรที่นำมาผลิตสินค้า

รายรับ Revenue Stream: RS (6)

- ยอดขายจากการจำหน่ายปลีก
- ยอดขายจากการจำหน่ายส่งให้กับร้านค้าและตัวแทนจำหน่าย
- ยอดขายจากการจำหน่ายเป็นของชำร่วย
- ยอดขายจากการขายวัตถุดิบ สด-แห้ง
- เปิดบริการเบเวจสมุนไพรในชุมชน

“โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568”

3. การแปรรูปสมุนไพรและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดย นางสาวจรัส บุญรอด วิทยากร เอกชน ให้ความรู้เรื่องการแปรรูปสมุนไพรเป็นผลิตภัณฑ์ยาหม่องและน้ำมันไพล เพื่อให้เกษตรกรสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปต่อยอดและพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มต่อไป

“โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ปิงปิงประมาณ พ.ศ. 2568”

ผลการประเมินความพึงพอใจในภาพรวมต่อการจัดกิจกรรมพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 คิดเป็นร้อยละ 86.45 โดยมีคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจในด้านวิทยาการ ในการถ่ายทอดความรู้ เรื่อง การแปรรูปสมุนไพร การเก็บรักษา และการเชื่อมโยงกับตลาดรับซื้อ สมุนไพรมากที่สุด เท่ากับ 4.33 คิดเป็นร้อยละ 86.61 รองลงมา คือ การถ่ายทอดความรู้/ฝึกปฏิบัติ เรื่อง การจัดทำแผนธุรกิจสมุนไพรของกลุ่มพร้อมนำเสนอแผนธุรกิจสมุนไพรของกลุ่ม เท่ากับ 4.32 คิดเป็นร้อยละ 86.45 และการถ่ายทอดความรู้พร้อมสาธิต/ฝึกปฏิบัติ เรื่อง การแปรรูปสมุนไพรและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เท่ากับ 4.31 คิดเป็นร้อยละ 86.13 ตามลำดับ

“โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ปิงบประมาณ พ.ศ. 2568”

5. กิจกรรมอำนวยการขับเคลื่อนการส่งเสริมผลผลิตของสมุนไพร

(บริหารจัดการ อำนวยการ ติดตาม นิเทศ และจัดทำรายงานผลการดำเนินงาน)

- 1) จัดประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาการคัดเลือกเกษตรกร การแต่งตั้งคำสั่ง คณะทำงาน การจัดทำแผนปฏิบัติงาน จำนวน 2 ครั้ง
- 2) เข้าร่วมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การขับเคลื่อนโครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ปิงบประมาณ พ.ศ. 2568 ระหว่างวันที่ 23 - 24 มกราคม 2568 ณ โรงแรมไมด้าแกรนด์ทวารวดี นครปฐม อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม
- 3) การอำนวยการ ติดตามการดำเนินงานโครงการในพื้นที่ จำนวน 25 ครั้ง
- 4) เข้าร่วมการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การขับเคลื่อนการผลิตสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) และการใช้ประโยชน์จากระบบฐานข้อมูลสมุนไพรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระหว่างวันที่ 14-15 สิงหาคม 2568 ณ สำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี
- 5) จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณประจำเดือน จำนวน 11 ครั้ง
- 6) การสรุปผลการดำเนินงานประจำปี จำนวน 1 ครั้ง

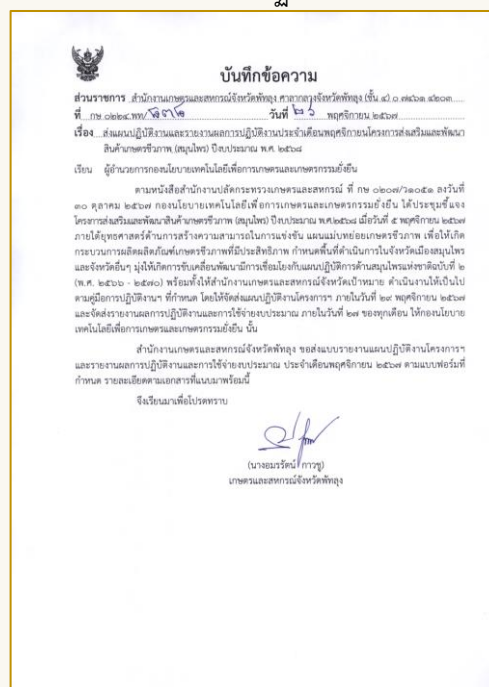
การประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาการคัดเลือกเกษตรกร

การประชุมคณะทำงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการร่วมบูรณาการในพื้นที่

จัดทำแผนปฏิบัติงาน

“โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ปิงปประมาณ พ.ศ. 2568”

รายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณประจำเดือน

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพังงา ศาลากลางจังหวัดพังงา ชั้น ๔๐ ถนนพหลโยธิน...
ที่ กษ ๐๒๒๔.พท/ ๐๔๑๖ วันที่ ๒๕ มิ.ย. ๒๕๖๘

เรื่อง...รายงานผลการปฏิบัติงานโครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ปิงปประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

เรียน ผู้อำนวยการกองนโยบายเทคโนโลยีการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน

ตามหนังสือสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ กษ ๐๒๐๓/๖๐๕๐ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๗ กองนโยบายเทคโนโลยีการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน ได้ประชุมชี้แจงโครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ปิงปประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ ภายใต้หัวข้อการดำเนินการรักษาความสะอาดในการแข่งขัน แผนแม่บทย่อยเกษตรชีวภาพ เพื่อให้เกิดกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์เกษตรชีวภาพที่มีประสิทธิภาพ กำหนดพื้นที่ดำเนินการในจังหวัดพังงา และจังหวัดอื่นๆ และได้มีการขับเคลื่อนพัฒนาผู้ประกอบการเชื่อมโยงกับแบบปฏิบัติงานด้านสมุนไพรชนิดอื่นที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๘) พร้อมทั้งได้ดำเนินการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพังงา ดำเนินงานให้เป็นไปตามคู่มือการปฏิบัติงานฯ ที่กำหนด โดยได้จัดสร้างงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณภายในวันที่ ๒๗ ของทุกเดือน ให้ก่อนมีแบบทบทวนโดยถือการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน นั้น

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพังงา ขอรายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำเดือน มิ.ย.๖๘ ตามแบบฟอร์มที่กำหนด รายละเอียดตามเอกสารแนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นายสมรภูมิ การุญ)
เกษตรและสหกรณ์จังหวัดพังงา

แบบรายงานผลการปฏิบัติงานโครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ปิงปประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ลำดับ	ชื่อโครงการ	งบ	ผลการดำเนินงานโครงการ									
			งบ	งบ	งบ	งบ	งบ	งบ	งบ	งบ	งบ	งบ
งบ	งบ	งบ	งบ	งบ	งบ	งบ	งบ	งบ	งบ	งบ	งบ	
1	โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ปิงปประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	
2	โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ปิงปประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	
3	โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ปิงปประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	
4	โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ปิงปประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	
5	โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ปิงปประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	
6	โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ปิงปประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	
7	โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ปิงปประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	
8	โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ปิงปประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	
9	โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ปิงปประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	
10	โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ปิงปประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	

เข้าร่วมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การขับเคลื่อนโครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ปิงปประมาณ พ.ศ. 2568

การลงพื้นที่ติดตามผลการดำเนินงานโครงการฯ

“โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568”

เข้าร่วมการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การขับเคลื่อนการผลิตสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร)
และการใช้ประโยชน์จากระบบฐานข้อมูลสมุนไพรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

“โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568”

ผลการใช้จ่ายงบประมาณ

ได้รับการจัดสรร 97,500 บาท เบิกจ่าย 97,500 บาท (100%)

ลำดับที่	กิจกรรม	ผลการใช้จ่าย งบประมาณ (บาท)
1	กิจกรรม ส่งเสริมสนับสนุนองค์ความรู้ในการผลิตพืชสมุนไพรให้มีคุณภาพมาตรฐาน	34,140
	1.1 จัดเวทีวิเคราะห์พื้นที่และศักยภาพของเกษตรกร	2,100
	1.2 จัดกระบวนการเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพพืชสมุนไพร	11,000
	1.3 ศึกษาดูงานจุดที่มีการผลิตพืชสมุนไพรที่มีคุณภาพ	21,040
2	กิจกรรม จัดทำจุดเรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสมุนไพร	22,050
3	กิจกรรม พัฒนาการผลิตพืชสมุนไพรสู่มาตรฐาน GAP พืชสมุนไพร	17,350
4	กิจกรรม พัฒนาความรู้การทำแผนธุรกิจ (Business Model) สมุนไพรของกลุ่ม สนับสนุนด้านการแปรรูปสมุนไพรและการเชื่อมโยงตลาดในเมืองสมุนไพรและจังหวัดอื่น ๆ	15,120
5	กิจกรรม อำนวยความสะดวกเคลื่อนการส่งเสริมผลผลิตของสมุนไพรบริหารจัดการ อำนวยความสะดวก ติดตาม นิเทศ และจัดทำรายงานผลการดำเนินงาน	8,840
	รวม	97,500

บทที่ 4

ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ

ปัญหา/อุปสรรคการดำเนินงานของกลุ่ม

ประเด็นปัญหา/อุปสรรค	แนวทางการแก้ไข
1. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	
1.1 น้ำมีไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตรในช่วงฤดูแล้ง	1.1 ประสาน โครงการชลประทานพัทลุง องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเต่า อำเภอป่าพะยอม เพื่อขยายท่อส่งน้ำมายังพื้นที่ทำการเกษตรของเกษตรกร และประสานเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอป่าพะยอม ลงพื้นที่ตรวจสอบพร้อมให้คำแนะนำเกษตรกรในการดูแลรักษา และสังเกตอาการของพืชในช่วงฤดูฝนทิ้งช่วง
1.2 ดินขาดความอุดมสมบูรณ์	1.2 ให้ความรู้เรื่องการปรับปรุงบำรุงดินให้มีปริมาณสารอาหารที่เหมาะสมต่อการปลูกสมุนไพร (ไพล, ขมิ้นชัน) โดยใช้ข้อมูลผลการวิเคราะห์ดินของสถานีพัฒนาที่ดินพัทลุง ประกอบการปรับปรุงบำรุงดิน
2. ด้านการผลิต	
2.1 ไม่สามารถจัดหาหัวพันธุ์สมุนไพรที่มีคุณภาพ ในพื้นที่จังหวัดพัทลุงหรือจังหวัดใกล้เคียงได้ การสั่งซื้อจากแหล่งพันธุ์ที่อยู่ไกลมีต้นทุนและเสี่ยงต่อการสูญเสียคุณภาพของหัวพันธุ์ ซึ่งอาจจะส่งผลต่อคุณภาพของผลผลิตได้	2.1 จัดสร้างเครือข่ายแหล่งพันธุ์สมุนไพรในพื้นที่ โดยส่งเสริมให้สมาชิกของกลุ่มเพาะขยายพันธุ์ เพื่อสร้างความยั่งยืนและลดการพึ่งพาจากภายนอก
2.2 สมาชิกในกลุ่มมีรายได้หลักจากการประกอบอาชีพทางเกษตรกรรมอื่น ๆ เช่น การเลี้ยงสัตว์ สวนยางพารา และสวนปาล์ม น้ำมัน การปลูกสมุนไพรเป็นเพียงอาชีพเสริม จึงมีข้อจำกัดด้านเวลาในการปลูกและดูแลรักษาพืชสมุนไพร	2.2 ส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อบริหารจัดการผลผลิต แบ่งหน้าที่ แบ่งปันความรู้ วางแผนร่วมกัน และสร้างระบบ "แบ่งปันพื้นที่และแรงงาน" เช่น ปลูกในแปลงรวมแล้วผลัดเปลี่ยนกันดูแล เป็นต้น
2.3 การรวมกลุ่มยังขาดการบริหารจัดการกลุ่มที่มีประสิทธิภาพ	2.3 ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มนัดพบปะพูดคุยกันอย่างต่อเนื่อง เพื่อรับฟังปัญหาของสมาชิก และร่วมกันหาแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหา

“โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ปิงปิงประมาณ พ.ศ. 2568”

ประเด็นปัญหา/อุปสรรค	แนวทางการแก้ไข
	ให้ความช่วยเหลือกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้และถ่ายทอดความรู้ซึ่งกันและกันอย่างสม่ำเสมอ จะทำให้กลุ่มมีความเข้มแข็งขึ้น
3. ด้านการแปรรูป	
3.1 เกษตรกรขาดความรู้เรื่องการแปรรูปสมุนไพรขั้นต้นอย่างถูกวิธี	3.1 ส่งเสริมให้ความรู้/ฝึกปฏิบัติในขั้นตอนต่าง ๆ ตั้งแต่ขั้นตอนการเก็บเกี่ยวผลผลิต การล้างทำความสะอาด การหั่น จนถึงวิธีการแปรรูปและบรรจุภัณฑ์
3.2 สูตรการทำผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม (ยาหม่องน้ำมันไพล) ที่ได้จากการอบรมยังมีประสิทธิภาพไม่เพียงพอ (สารให้ความร้อนน้อยเกินไป)	3.2 ขอรับการสนับสนุนองค์ความรู้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยใช้สมุนไพรในพื้นที่จากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน หรือสถาบันวิชาการ เช่น มหาวิทยาลัยทักษิณ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด เป็นต้น
3.3 ขาดความต่อเนื่องในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพและตรงตามความต้องการของตลาด	3.3.1 นำผลิตภัณฑ์ของกลุ่มไปให้สมาชิกหรือคนในชุมชนทดลองใช้ เพื่อรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ตรงกับการต้องการ 3.3.2 ส่งเสริมและกระตุ้นให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มเพื่อต่อยอดและพัฒนาผลิตภัณฑ์
4. ด้านการตลาด	
4.1 กลุ่มเกษตรกรยังขาดความรู้และเทคนิคในการขายสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์ ทำให้ผลิตภัณฑ์แปรรูป เช่น ยาหม่องและน้ำมันไพล มีช่องทางยังจำหน่ายไม่หลากหลาย โดยตอนนี้เน้นผลิตตามคำสั่งซื้อเพื่อใช้เป็นของที่ระลึกในงานฌาปนกิจเท่านั้น	4.1 จัดกิจกรรมในการส่งเสริม/ให้ความรู้ให้กับกลุ่มเกษตรกรในการจำหน่ายสินค้าออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้ผู้บริโภคเข้าถึงสินค้าได้ เช่น การเรียนรู้การถ่ายภาพสินค้าอย่างมืออาชีพ การเขียนข้อความขายที่น่าสนใจ รวมถึงการใช้งานแพลตฟอร์มออนไลน์ต่าง ๆ อย่าง Facebook หรือ LINE สำหรับขายสินค้าและการสื่อสารกับลูกค้า
4.2 โรงพยาบาลในจังหวัดไม่สามารถรับซื้อสมุนไพรจากกลุ่มเกษตรกรโดยตรง เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านระเบียบการจัดซื้อจัดจ้าง ซึ่งกำหนดให้ต้องซื้อผ่านผู้จำหน่ายหรือคู่ค้าที่มีอยู่แล้ว	4.2 จัดหาแหล่งตลาดอื่นๆ เพื่อรองรับการขายผลผลิต เชื่อมโยงเครือข่ายการผลิต และการตลาดร่วมกับกลุ่มอื่นๆ

“โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ปิงปประมาณ พ.ศ. 2568”

ข้อเสนอแนะ**ระดับเกษตรกรรายบุคคล**

1) ส่งเสริมให้เกษตรกรนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้จริงในแปลง เช่น การจัดการดิน น้ำ และการใช้ชีวภัณฑ์เพื่อลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มคุณภาพสมุนไพร พร้อมทั้งจัดทำสมุดบันทึกการผลิตเพื่อรองรับการตรวจประเมินมาตรฐานตามหลักเกณฑ์ GAP

2) สนับสนุนให้เกษตรกรเรียนรู้การแปรรูปเบื้องต้น เช่น การอบแห้ง บดเป็นผง หรือทำผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพื่อสุขภาพ เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าและตอบสนองความต้องการของตลาด

ระดับกลุ่มเกษตรกรและชุมชน

1) สนับสนุนการรวมกลุ่มการผลิตสมุนไพรในพื้นที่ เพื่อให้มีการบริหารกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพทั้งด้านการผลิต การตลาด และเงินทุน

2) พัฒนาจุดเรียนรู้สมุนไพรชุมชนให้เป็นต้นแบบด้านการผลิตและการแปรรูป ตลอดจนเป็นแหล่งศึกษาดูงานและถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกรรายใหม่ เยาวชน หรือสถานศึกษาในพื้นที่และจังหวัดใกล้เคียง

ระดับหน่วยงานภาครัฐและภาคีเครือข่าย

1) การสนับสนุนจุดเรียนรู้เพื่อพัฒนาเป็นจุดเรียนรู้ของชุมชน ในเรื่องของงบประมาณ การดำเนินงานควรมีความต่อเนื่องอย่างน้อย 3 ปี ภายใต้แผนพัฒนาของจุดเรียนรู้ นั้น ๆ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

2) บูรณาการความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาและศูนย์วิจัยด้านสมุนไพร เพื่อร่วมพัฒนาพันธุ์สมุนไพรคุณภาพสูง และการวิจัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

3) ผู้รับผิดชอบโครงการฯ ในส่วนกลางควรประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงาน อาทิ กระทรวงสาธารณสุข มีการมอบนโยบายให้กับหน่วยงานในพื้นที่ หรือกำหนดข้อตกลงความร่วมมือให้ชัดเจน เกี่ยวกับเป้าหมายในการรับซื้อสมุนไพรจากเกษตรกร ในโครงการฯ และมีการติดตามเร่งรัดการดำเนินการในพื้นที่ให้เป็นไปตามแนวทางและวัตถุประสงค์ที่กำหนด

ภาคผนวก

1. ข้อมูลโครงการ

-๑-

โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) จังหวัดพัทลุง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

.....

๑. หลักการและเหตุผล

ตามยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) ประเด็นยุทธศาสตร์การเกษตรสร้างมูลค่า เรื่อง เกษตรชีวภาพ เป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มของภาคการผลิตและนำไปสู่การผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง สร้างความมั่นคงของประเทศทั้งด้านอาหารและสุขภาพ โดยเฉพาะพืชสมุนไพรซึ่งไทยมีศักยภาพเป็นผู้นำในการผลิตและส่งออกผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรในระดับภูมิภาคและระดับโลก มีการกำหนดยุทธศาสตร์ด้านสมุนไพรในส่วนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ภายใต้แผนแม่บทแห่งชาติว่าด้วย การพัฒนาสมุนไพรไทย ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) และแผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรให้มีคุณภาพและมาตรฐาน เพื่อให้เกิดแนวทางการขับเคลื่อนที่ชัดเจนในการส่งเสริมการปลูกสมุนไพรที่ได้มาตรฐานและคุณภาพ รวมทั้งอำนวยความสะดวกติดตามการขับเคลื่อนการส่งเสริมผลิตผลของสมุนไพรที่มีศักยภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน มีการจัดทำแผนการขับเคลื่อนและแผนปฏิบัติการสมุนไพรในเขตเมืองสมุนไพร ๑๖ จังหวัด และจังหวัดอื่นๆ ทั่วประเทศ ที่เป็นพื้นที่กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน สหกรณ์การเกษตร ที่ผลิตสมุนไพรที่ต้องการพัฒนาการปลูกพืชสมุนไพรให้ได้มาตรฐาน ดังนั้น การจัดทำโครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) เพื่อยกระดับการผลิตพืชสมุนไพรที่มีศักยภาพจึงมีความสำคัญในการขับเคลื่อนการผลิตสมุนไพร โดยการพัฒนาพื้นที่การปลูกพืชสมุนไพรเชิงเศรษฐกิจในเมืองสมุนไพรและจังหวัดอื่น ๆ ให้เกษตรกรสามารถรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชน หรือแปลงใหญ่ ผลิตพืชสมุนไพรที่มีคุณภาพเข้าสู่มาตรฐาน GAP หรือเกษตรอินทรีย์ นำไปสู่เกษตรกรมูลค่าสูงในพื้นที่หมู่บ้านเกษตรมูลค่าสูงและพื้นที่อื่น ๆ ในจังหวัด และสามารถนำไปแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรเบื้องต้น เพื่อจำหน่ายหรือนำไปผลิตยาที่มีสารสำคัญที่ตรงตามความต้องการของแหล่งจำหน่าย หรือโรงพยาบาล หรือโรงผลิตสมุนไพรที่ได้มาตรฐาน GMP และมีความรู้ในการจัดทำแผนธุรกิจ (Business Model) รวมทั้งช่วยส่งเสริมให้เกษตรกรและกลุ่มเกษตรกรที่ผลิตสมุนไพรมีรายได้เพิ่มขึ้น สามารถปรับเปลี่ยนระบบการผลิตพืชสมุนไพรสู่เกษตรปลอดภัยหรือเกษตรอินทรีย์ ซึ่งเป็นรูปแบบในการทำเกษตรกรรมยั่งยืนส่งผลให้กลุ่มเกษตรกรเกิดความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน ได้กำหนดให้จังหวัดพัทลุง เป็นพื้นที่เป้าหมายในการดำเนินงานในกลุ่มจังหวัดอื่นๆ ๒๙ จังหวัด และได้จัดสรรงบประมาณ (งบรายจ่ายอื่น) เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการขับเคลื่อนการดำเนินงาน สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพัทลุง จึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) จังหวัดพัทลุง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ เพื่อยกระดับการผลิตพืชสมุนไพรที่มีศักยภาพ ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร หรือวิสาหกิจชุมชน ในจังหวัดพัทลุง ให้ผลิตพืชสมุนไพรที่มีคุณภาพเข้าสู่มาตรฐาน GAP หรือเกษตรอินทรีย์ มีวิธีการผลิตสมุนไพรให้ได้สารสำคัญ พัฒนาด้านการผลิตพืชสมุนไพร และมีการจัดทำแผนธุรกิจ (Business Model) สมุนไพร เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งต่อไป

-๒-

๒. วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อส่งเสริมและพัฒนา กลุ่มเกษตรกร หรือวิสาหกิจชุมชน ให้ผลิตพืชสมุนไพรที่มีคุณภาพเข้าสู่มาตรฐาน GAP หรือเกษตรอินทรีย์ หรือมาตรฐานอื่นๆ และมีวิธีการผลิตทำให้สมุนไพรได้สาระสำคัญ
- ๒) เพื่อส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรหรือวิสาหกิจชุมชน ให้สามารถแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรเบื้องต้นจำหน่ายตรงตามความต้องการของตลาด
- ๓) เพื่อพัฒนาต้นแบบการผลิตสมุนไพรและมีการทำแผนธุรกิจ (Business Model) สมุนไพร

๓. เป้าหมาย

๓.๑ เป้าหมายเชิงผลผลิต (Output)

- ๑) สมาชิกกลุ่มเกษตรกรหรือวิสาหกิจชุมชน ในจังหวัดพัทลุงจำนวน ๓๐ ราย มีการผลิตสมุนไพรที่มีคุณภาพเข้าสู่มาตรฐาน
- ๒) กลุ่มเกษตรกรหรือวิสาหกิจชุมชน จำนวน ๑ แห่งมีความรู้ในการทำแผนธุรกิจ (Business Model) สมุนไพร

๓.๒ เป้าหมายเชิงผลลัพธ์ (Outcome)

- ๑) เกษตรกรกลุ่มเป้าหมายสามารถปรับเปลี่ยนระบบการผลิตพืชสมุนไพรสู่เกษตรปลอดภัย ได้มาตรฐาน GAP หรือเกษตรอินทรีย์ ส่งผลให้กลุ่มเกิดความเข้มแข็งทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม
- ๒) เกษตรกรกลุ่มเป้าหมายมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการผลิตพืชสมุนไพรที่มีคุณภาพ
- ๓) มีวัตถุดิบสมุนไพรที่ปลอดภัยเข้าสู่มาตรฐาน GAP มีการแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรขั้นต้นที่มีคุณภาพ ส่งผลให้มูลค่าการจำหน่ายในรูปแบบวัตถุดิบเพิ่มขึ้น

๔. ผลสัมฤทธิ์

พัฒนาความรู้ให้กับเกษตรกรในการยกระดับการผลิตสมุนไพรให้มีคุณภาพเข้าสู่มาตรฐาน GAP หรือ เกษตรอินทรีย์ หรือมาตรฐานอื่นๆ เพื่อให้ได้วัตถุดิบที่มีวิธีการผลิตที่สมุนไพรได้สาระสำคัญและมีคุณภาพสูง รวมทั้งเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

๕. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- ๕.๑ สมาชิกกลุ่มเกษตรกร/ วิสาหกิจชุมชน จำนวน ๓๐ ราย มีการผลิตวัตถุดิบสมุนไพรที่มีคุณภาพเข้าสู่มาตรฐาน
- ๕.๒ พื้นที่เพาะปลูกสมุนไพรที่ได้มาตรฐาน GAP หรือเกษตรอินทรีย์ หรือมาตรฐานอื่นๆ ของจังหวัดพัทลุงเพิ่มขึ้น
- ๕.๓ เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯ สามารถพัฒนาคุณภาพผลผลิตให้ได้มาตรฐานตรงตามความต้องการของตลาด โรงพยาบาล และสามารถเพิ่มมูลค่าของผลผลิตได้
- ๕.๔ กลุ่มเกษตรกร/วิสาหกิจชุมชน สามารถปรับเปลี่ยนระบบการผลิตพืชสมุนไพรสู่เกษตรปลอดภัย ส่งผลให้กลุ่มเกิดความเข้มแข็งทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม
- ๕.๕ กลุ่มเกษตรกร/วิสาหกิจชุมชน มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการผลิตพืชสมุนไพรที่มีคุณภาพ ส่งผลให้เกิดความมั่นคงด้านเศรษฐกิจ

-๓-

๖. ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ

เชิงปริมาณ

สมาชิกกลุ่มเกษตรกร/วิสาหกิจชุมชน จำนวน ๓๐ ราย มีการผลิตวัตถุดิบสมุนไพรที่มีคุณภาพเพื่อเข้าสู่มาตรฐาน

เชิงคุณภาพ

ร้อยละของจำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) นำความรู้ไปใช้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐

๗. กลุ่มเป้าหมาย/พื้นที่ดำเนินการ

สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนสตรีบ้านนา และเกษตรกร หมู่ที่ ๑๓ ตำบลเกาะเต่า อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง จำนวน ๓๐ ราย และเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง จำนวน ๑๐ ราย

-๔-

๔. แผนการดำเนินงานโครงการ

ตัวชี้วัด/กิจกรรม	แผน		ระยะเวลาการดำเนินงาน ๒๕๖๔								
	จำนวนเงิน	ปริมาณงาน	ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔					
ตัวชี้วัดผลงาน		จำนวน หน่วยนับ	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.
ปริมาณ : ๑. สมาชิกกลุ่มเกษตรกร วิทยาลัยชุมชน ผลិតวัดดูดิบ สมุนไพรที่มีคุณภาพเข้าสู่มาตรฐาน		ราย									
๒. กลุ่มเกษตรกร วิทยาลัยชุมชน มีแผนธุรกิจ (Business Model) สมุนไพรของกลุ่ม		๑									
๑. ยกระดับการผลิตพืชสมุนไพรในเมืองสมุนไพรและจังหวัดอื่น ๆ ส่งเสริม สนับสนุนองค์ความรู้ในการผลิตพืชสมุนไพรให้มีความเหมาะสม											
๑.๑ กิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนองค์ความรู้ในการผลิตพืชสมุนไพรให้มี คุณภาพมาตรฐาน	๔๐,๔๐๐	ราย									
๑.๒ จัดเวทีวิเคราะห์พื้นที่และศักยภาพของเกษตรกร	๑	ครั้ง		→							
๑.๓ จัดกระบวนการเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชสมุนไพร	๑	ครั้ง		→							
๑.๔ ศึกษาจุดแข็งที่มีการผลิตพืชสมุนไพรที่มีคุณภาพ	๑	ครั้ง		→							
๑.๕ กิจกรรมจัดทำคู่มือเรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสมุนไพร	๑๕,๐๐๐	๑									
๑.๖ กิจกรรมพัฒนาการผลิตพืชสมุนไพรสู่มาตรฐาน GAP พืชสมุนไพร	๑๒,๐๐๐	๓๐									
๑.๗ กิจกรรมพัฒนาความรู้การทำแผนธุรกิจ (Business Model) สมุนไพร ของกลุ่ม สนับสนุนด้านการปรับปรุงสมุนไพรและการเชื่อมโยงตลาด	๒๐,๐๐๐	๑									
๒. กิจกรรมอำนวยความสะดวกการส่งเสริมผลผลิตของสมุนไพร	๑๐,๐๐๐	๑									
- บริหารจัดการ อำนาจการ ติดตาม นิเทศ และจัดทำรายงานผล การดำเนินงาน			→								

หมายเหตุ : ค่าใช้จ่ายทุกรายการสามารถถ่วงกันได้

-๕-

๙. ระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดโครงการ

ธันวาคม ๒๕๖๗ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๘

๑๐. งบประมาณ

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพัทลุง ดำเนินโครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) จังหวัดพัทลุง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ โดยเบิกจ่ายจากเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ แผนงานยุทธศาสตร์การเกษตรสร้างมูลค่า โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) งบรายจ่ายอื่น ค่าใช้จ่ายโครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) วงเงินงบประมาณ จำนวน ๙๗,๕๐๐ บาท (เก้าหมื่นเจ็ดพันห้าร้อยบาทถ้วน) รายละเอียดดังนี้

กิจกรรมที่	ชื่อกิจกรรม	งบประมาณ (บาท)
๑	ยกระดับการผลิตพืชสมุนไพรในเมืองสมุนไพรและจังหวัดอื่น ๆ ส่งเสริมสนับสนุนองค์ความรู้ในการผลิตพืชสมุนไพรให้มีคุณภาพมาตรฐาน	
๑.๑	กิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนองค์ความรู้ในการผลิตพืชสมุนไพรให้มีคุณภาพมาตรฐาน	๔๐,๕๐๐ ✓
	๑) จัดเวทีวิเคราะห์พื้นที่และศักยภาพของเกษตรกร	
	๒) จัดกระบวนการเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชสมุนไพร	
	๓) ศึกษาดูงานจุดที่มีการผลิตพืชสมุนไพรที่มีคุณภาพ	
๑.๒	กิจกรรมจัดทำจุดเรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสมุนไพร	๑๕,๐๐๐
๑.๓	กิจกรรมพัฒนาการผลิตพืชสมุนไพรสู่มาตรฐาน GAP พืชสมุนไพร	๑๒,๐๐๐
๑.๔	กิจกรรมพัฒนาความรู้การทำแผนธุรกิจ (Business Model) สมุนไพรของกลุ่ม สนับสนุนด้านการแปรรูปสมุนไพร และการเชื่อมโยงตลาด	๒๐,๐๐๐
๒	กิจกรรมอำนวยการขับเคลื่อนการส่งเสริมผลผลิตของสมุนไพร - บริหารจัดการ อำนวยการ ติดตาม นิเทศ และจัดทำรายงานผลการดำเนินงาน	๑๐,๐๐๐ ๙
	รวม	๙๗,๕๐๐

หมายเหตุ: ค่าใช้จ่ายทุกรายการสามารถลัวจ่ายได้

-๖-

๑๑. หน่วยงานรับผิดชอบโครงการ

กลุ่มสารสนเทศการเกษตร สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพัทลุง

๑๒. ผู้เสนอโครงการ

ลงชื่อ..... บุรินทร์พรณ โพธิ์ทอง

(นางบุรินทร์พรณ โพธิ์ทอง)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

๑๓. ผู้เห็นชอบโครงการ

เนตรอนงค์ ไตรพรลงชื่อ..... [Signature]

(นางสาววันดี สงสุทธิ)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

หัวหน้ากลุ่มสารสนเทศการเกษตร

๑๔. ผู้อนุมัติโครงการ

ลงชื่อ..... [Signature]

(นางอมรรัตน์ กาวชู)

เกษตรและสหกรณ์จังหวัด ปฏิบัติราชการแทน

ผู้ว่าราชการจังหวัดพัทลุง

-๗-

ประมาณการค่าใช้จ่าย
โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) จังหวัดพัทลุง
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

๑. ยกระดับการผลิตพืชสมุนไพรในเมืองสมุนไพรและจังหวัดอื่น ๆ ส่งเสริมสนับสนุนองค์ความรู้ในการผลิตพืชสมุนไพรให้มีคุณภาพมาตรฐาน
 - ๑.๑. กิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนองค์ความรู้ในการผลิตพืชสมุนไพรให้มีคุณภาพมาตรฐาน
 - ๑) จัดเวทีวิเคราะห์พื้นที่และศักยภาพของเกษตรกร จำนวน ๒,๑๐๐ บาท

- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม จำนวน ๖๐ คนๆ ละ ๒ มื้อ	เป็นเงิน ๒,๑๐๐ บาท
มื้อละ ๓๕ บาท	
 - ๒) จัดกระบวนการเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชสมุนไพร จำนวน ๑๑,๐๐๐ บาท

- ค่าอาหารกลางวัน จำนวน ๔๐ คนๆ ละ ๑ มื้อ ๆ ละ ๑๐๐ บาท	เป็นเงิน ๔,๐๐๐ บาท
- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม จำนวน ๔๐ คนๆ ละ ๒ มื้อ	เป็นเงิน ๒,๘๐๐ บาท
มื้อละ ๓๕ บาท	
- ค่าสมนาคุณวิทยากร	เป็นเงิน ๓,๖๐๐ บาท
จำนวน ๓ คน ๆ ละ ๒ ชั่วโมง ๆ ละ ๖๐๐ บาท	
- ค่าวัสดุสำนักงาน (ปากกา, แฟ้มบรรจุเอกสาร) จำนวน ๓๐ ชุด	เป็นเงิน ๖๐๐ บาท
 - ๓) ศึกษาดูงานจุดที่มีการผลิตพืชสมุนไพรที่มีคุณภาพ จำนวน ๒๑,๐๔๐ บาท

- ค่าเช่ารถตู้จำนวน ๓ คัน รวมค่าน้ำมัน คันละ ๔,๐๐๐ บาท	เป็นเงิน ๑๒,๐๐๐ บาท
- ค่าอาหารกลางวัน จำนวน ๓๒ คนๆ ละ ๑ มื้อ ๆ ละ ๑๐๐ บาท	เป็นเงิน ๓,๒๐๐ บาท
- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม จำนวน ๓๒ คน ๆ ละ ๒ มื้อ	เป็นเงิน ๒,๒๔๐ บาท
มื้อละ ๓๕ บาท	
- ค่าสมนาคุณวิทยากร จำนวน ๓ ชั่วโมง ๆ ละ ๑,๒๐๐ บาท	เป็นเงิน ๓,๖๐๐ บาท

 หมายเหตุ เกษตรกรจำนวน ๓๐ ราย และเจ้าหน้าที่จำนวน ๒ ราย
 - ๑.๒. กิจกรรมจัดทำจุดเรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสมุนไพร จำนวน ๑๓,๐๐๐ บาท

- ค่าวัสดุอุปกรณ์สำหรับจัดทำจุดเรียนรู้	เป็นเงิน ๑๓,๐๐๐ บาท
---	---------------------
 - ๑.๓. กิจกรรมพัฒนาการผลิตพืชสมุนไพรสู่มาตรฐาน GAP พืชสมุนไพร จำนวน ๒๒,๔๐๐ บาท

- ค่าอาหารกลางวัน จำนวน ๔๐ คนๆ ละ ๑ มื้อ ๆ ละ ๑๐๐ บาท	เป็นเงิน ๔,๐๐๐ บาท
- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม จำนวน ๔๐ คน ๆ ละ ๒ มื้อ	เป็นเงิน ๒,๘๐๐ บาท
มื้อละ ๓๕ บาท	
- ค่าวัสดุสาธิตในการฝึกอบรม/ฝึกปฏิบัติ	เป็นเงิน ๑๕,๐๐๐ บาท
- ค่าเอกสาร ๓๐ คน * ๒๐ บาท	เป็นเงิน ๖๐๐ บาท

-๘-

- ๑.๔. กิจกรรมพัฒนาความรู้การทำแผนธุรกิจ (Business Model) สมุนไพรของกลุ่ม สนับสนุน
ด้านการแปรรูปสมุนไพรและการเชื่อมโยงตลาด จำนวน ๑๙,๕๐๐ บาท
- ค่าอาหารกลางวัน จำนวน ๔๐ คนๆ ละ ๑ มื้อ ๆ ละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๔,๐๐๐ บาท
 - ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม จำนวน ๔๐ คน ๆ ละ ๒ มื้อ เป็นเงิน ๒,๘๐๐ บาท
มื้อละ ๓๕ บาท
 - ค่าสมนาคุณวิทยากร จำนวน ๖ ชั่วโมง ๆ ละ ๑,๒๐๐ บาท เป็นเงิน ๗,๒๐๐ บาท
 - ค่าวัสดุสาธิตในการฝึกอบรม/ฝึกปฏิบัติ เป็นเงิน ๕,๕๐๐ บาท

๒. กิจกรรมอำนวยความสะดวกในการส่งเสริมผลผลิตของสมุนไพร จำนวน ๘,๔๖๐ บาท
- บริหารจัดการ อำนาจการติดตาม นิเทศ และจัดทำรายงานผลการดำเนินงาน

หมายเหตุ : ค่าใช้จ่ายทุกรายการสามารถถัวจ่ายได้

2. กำหนดการจัดกิจกรรม

2.1 กิจกรรมจัดกระบวนการเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชสมุนไพร
ภายใต้กิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนองค์ความรู้ในการผลิตพืชสมุนไพรให้มีคุณภาพมาตรฐาน
ในวันศุกร์ ที่ 28 มีนาคม 2568
ณ ห้องประชุมสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนบ้านคลองใหญ่ จำกัด หมู่ที่ 4 ตำบลเกาะเต่า
อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง

- เวลา ๐๘.๓๐ - ๐๙.๐๐ น. ลงทะเบียน
- เวลา ๐๙.๐๐ - ๐๙.๓๐ น. ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการจัดกระบวนการเรียนรู้
โดย สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพัทลุง
- เวลา ๐๙.๓๐ - ๑๐.๓๐ น. ถ่ายทอดความรู้ เรื่อง การเตรียมความพร้อมและ
การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) สำหรับพืชสมุนไพร
โดยวิทยากรจาก ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพัทลุง
- เวลา ๑๐.๓๐ - ๑๒.๐๐ น. ถ่ายทอดความรู้ เรื่อง การผลิตพืชสมุนไพรอย่างถูกวิธี
โดยวิทยากรจากเอกชน
- เวลา ๑๒.๐๐ - ๑๓.๐๐ น. พักรับประทานอาหารกลางวัน
- เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๕.๐๐ น. การเสวนาวิชาการ เรื่อง “สมุนไพรบ้านนา นำพาความยั่งยืน”
ประเด็นการเสวนา
๑. การปลูกพืชสมุนไพร
๒. การแปรรูปและแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพร
๓. การตลาดสมุนไพร
ผู้ร่วมเสวนา : จากส่วนราชการ/เอกชน
ผู้ดำเนินการเสวนา : สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพัทลุง
- เวลา ๑๕.๐๐ - ๑๕.๓๐ น. ตอบข้อซักถาม / ประเมินผล
- เวลา ๑๕.๓๐ - ๑๖.๓๐ น. สรุปผลการจัดกระบวนการเรียนรู้
โดยสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพัทลุง

หมายเหตุ

๑. รับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม เวลา ๑๐.๓๐ - ๑๐.๔๕ น. และเวลา ๑๔.๓๐ - ๑๔.๔๕ น.
๒. กำหนดการอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

2.2 กิจกรรมศึกษาดูงานจุดที่มีการผลิตพืชสมุนไพรที่มีคุณภาพ
ภายใต้กิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนองค์ความรู้ในการผลิตพืชสมุนไพรให้มีคุณภาพมาตรฐาน
วันอังคารที่ 8 เมษายน 2568 ณ ศูนย์นวัตกรรมและพัฒนาสมุนไพรชุมชนบ้านเขาน้อย
วิสาหกิจชุมชนแปรรูปสมุนไพรบ้านเขาน้อย หมู่ 3 ตำบลย่านซื่อ อำเภอกวนโดน จังหวัดสตูล

- เวลา ๐๗.๐๐ - ๐๘.๐๐ น. เกษตรกรพร้อมกัน ณ ศาลาหมู่บ้าน หมู่ที่ ๑๓ ตำบลเกาะเต่า อำเภopaพะยอม จังหวัดพัทลุง
- เวลา ๐๘.๐๐ - ๑๐.๓๐ น. ออกเดินทางไป ศูนย์นวัตกรรมและพัฒนาสมุนไพรชุมชนบ้านเขาน้อย วิสาหกิจชุมชนแปรรูปสมุนไพรบ้านเขาน้อย ๑๗๖ หมู่ ๓ ตำบลย่านซื่อ อำเภอกวนโดน จังหวัดสตูล
- เวลา ๑๐.๓๐ - ๑๑.๓๐ น. **บรรยาย เรื่องการปลูกพืชสมุนไพรอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐาน GAP และการบริหารจัดการกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ**
 โดย นายอะหมาด หลีเส้น
 ประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปสมุนไพรบ้านเขาน้อย
- เวลา ๑๑.๓๐ - ๑๒.๐๐ น. เยี่ยมชมศูนย์นวัตกรรมและพัฒนาสมุนไพรชุมชนบ้านเขาน้อย
- เวลา ๑๒.๐๐ - ๑๓.๐๐ น. พักรับประทานอาหารกลางวัน
- เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๔.๐๐ น. **บรรยาย เรื่อง การแปรรูปพืชสมุนไพร และการตลาด เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม**
 โดย ผู้แทน กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปสมุนไพรบ้านเขาน้อย
- เวลา ๑๔.๐๐ - ๑๕.๐๐ น. **บรรยาย เรื่อง วิธีการแปรรูปพืชสมุนไพร (ขมิ้นชัน) พร้อมการสาธิต**
 โดย ผู้แทน กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปสมุนไพรบ้านเขาน้อย
- เวลา ๑๕.๐๐ - ๑๖.๐๐ น. - แลกเปลี่ยนแนวคิดและตอบข้อซักถาม
 - ประเมินผลการศึกษาดูงานฯ
- เวลา ๑๖.๐๐ - ๑๙.๐๐ น. ออกเดินทางจาก ศูนย์นวัตกรรมและพัฒนาสมุนไพรชุมชนบ้านเขาน้อย ไปยังศาลาหมู่บ้าน หมู่ที่ ๑๓ ตำบลเกาะเต่า อำเภopaพะยอม จังหวัดพัทลุง
- เวลา ๑๙.๐๐ น. เดินทางถึงศาลาหมู่บ้าน หมู่ที่ ๑๓ ตำบลเกาะเต่า อำเภopaพะยอม จังหวัดพัทลุง โดยสวัสดิภาพ

หมายเหตุ

๑. รับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม ๑๐.๓๐ - ๑๐.๔๕ น. และเวลา ๑๔.๓๐ - ๑๔.๔๕ น.
๒. กำหนดการอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

2.3 กิจกรรมพัฒนาการผลิตพืชสมุนไพรสู่มาตรฐาน GAP พืชสมุนไพร
วันพฤหัสบดีที่ 12 มิถุนายน 2568 เวลา 08.30 – 16.30 น.
ณ ศาลาหมู่บ้าน หมู่ที่ 13 ตำบลเกาะเต่า อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง

เวลา ๐๘.๓๐- ๐๘.๔๕ น.	ลงทะเบียน
เวลา ๐๘.๔๕ – ๐๙.๐๐ น.	ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรม
โดย สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพัทลุง
เวลา ๐๙.๐๐ – ๑๐.๐๐ น.	การขอรับรองและหลักเกณฑ์การใช้รายการตรวจประเมิน (Check List)
ตามมาตรฐานสินค้าเกษตร
โดยวิทยากรจาก สำนักงานเกษตรอำเภอป่าพะยอม
เวลา ๑๐.๐๐ – ๑๒.๐๐ น.	อบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน
และการผลิตสารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดศัตรูพืชทดแทนการใช้สารเคมี
(เชื้อราไตรโคเดอร์มา)
โดยวิทยากรจาก สำนักงานเกษตรจังหวัดพัทลุง
เวลา ๑๒.๐๐ – ๑๓.๐๐ น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
เวลา ๑๓.๐๐ – ๑๕.๐๐ น.	อบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การปรับปรุงบำรุงดิน
โดยวิทยากรจาก สถานีพัฒนาที่ดินพัทลุง
เวลา ๑๕.๐๐ – ๑๖.๓๐ น.	อบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง ขั้นตอนการปลูกและดูแลรักษา (ไพล)
เพื่อให้ได้คุณภาพ
โดยวิทยากรจาก สำนักงานเกษตรอำเภอป่าพะยอม

หมายเหตุ

๑. รับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม เวลา ๑๐.๓๐ – ๑๐.๔๕ น. และเวลา ๑๔.๓๐ – ๑๔.๔๕ น.
๒. กำหนดการอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

2.4 กิจกรรมพัฒนาความรู้การทำแผนธุรกิจ (Business Model) สมุนไพรของกลุ่ม

สนับสนุนด้านการแปรรูปสมุนไพรและการเชื่อมโยงตลาด

วันพุธที่ 7 พฤษภาคม 2568 เวลา 08.30 - 16.30 น.

ณ ศาลาหมู่บ้าน หมู่ที่ 13 ตำบลเกาะเต่า อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง

เวลา ๐๘.๓๐ - ๐๘.๔๕ น.	ลงทะเบียน
เวลา ๐๘.๔๕ - ๐๙.๐๐ น.	ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรม โดย สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพัทลุง
เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๐.๐๐ น.	ถ่ายทอดความรู้ เรื่อง การแปรรูปสมุนไพร การเก็บรักษา และการเชื่อมโยง กับตลาดรับซื้อสมุนไพร โดย วิทยากรจาก สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพัทลุง
เวลา ๑๐.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.	ถ่ายทอดความรู้/ฝึกปฏิบัติ เรื่อง การจัดทำแผนธุรกิจสมุนไพรของกลุ่ม พร้อมนำเสนอแผนธุรกิจสมุนไพรของกลุ่ม โดย วิทยากรจาก มหาวิทยาลัยทักษิณ
เวลา ๑๒.๐๐ - ๑๓.๐๐ น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๖.๐๐ น.	ถ่ายทอดความรู้พร้อมสาธิต/ฝึกปฏิบัติ เรื่อง การแปรรูปสมุนไพร และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดย นางสาวจรัส บุญรอด วิทยากรภาคเอกชน
เวลา ๑๖.๐๐ - ๑๖.๓๐ น.	สรุปและประเมินผลกิจกรรม

หมายเหตุ

๑. รับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม เวลา ๑๐.๓๐ - ๑๐.๔๕ น. และเวลา ๑๔.๓๐ - ๑๔.๔๕ น.

๒. กำหนดการอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

3. สรุปผลการประเมินระดับความพึงพอใจในการจัดกิจกรรม

ในการประเมินผลความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมในแต่ละครั้ง จะใช้วิธีประเมินผลจากการสร้างแบบสอบถามและใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยข้อมูลการประเมินจำแนกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ

ส่วนที่ 2 ระดับความพึงพอใจของการจัดกิจกรรมในด้านต่าง ๆ อาทิ ด้านการบริหารจัดการ ด้านวิทยาการ/เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ด้านความรู้ความเข้าใจที่ได้รับจากการฝึกอบรม ความพึงพอใจในภาพรวม เป็นต้น โดยกำหนดเกณฑ์ความพึงพอใจเป็น 5 ระดับ คือ

ระดับความพึงพอใจ 5	หมายถึง	มีความพึงพอใจมากที่สุด
ระดับความพึงพอใจ 4	หมายถึง	มีความพึงพอใจมาก
ระดับความพึงพอใจ 3	หมายถึง	มีความพึงพอใจปานกลาง
ระดับความพึงพอใจ 2	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อย
ระดับความพึงพอใจ 1	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

เกณฑ์การพิจารณา : ความกว้างของอันตรภาคชั้น

$$= \text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด} = 5 - 1 = 0.80$$

ซึ่งสามารถแบ่งช่วงคะแนนเกณฑ์ประเมินสำหรับใช้ในการแปลผลออกเป็น 5 ช่วง คือ

คะแนน 1.00 - 1.80	หมายถึง	มีระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด
คะแนน 1.81 - 2.60	หมายถึง	มีระดับความพึงพอใจน้อย
คะแนน 2.61 - 3.40	หมายถึง	มีระดับความพึงพอใจปานกลาง
คะแนน 3.41 - 4.20	หมายถึง	มีระดับความพึงพอใจมาก
คะแนน 4.21 - 5.00	หมายถึง	มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด

ส่วนที่ 3 ข้อคิดเห็น/เสนอแนะ

จำนวนผู้เข้าร่วมในแต่ละกิจกรรม รวม 31 คน มีผู้ตอบแบบประเมิน จำนวน 31 คน สามารถสรุปข้อมูลผลการประเมินระดับความพึงพอใจของแต่ละกิจกรรม ได้ดังนี้

3.1 กิจกรรมการจัดกระบวนการเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชสมุนไพร ภายใต้กิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนองค์ความรู้ในการผลิตพืชสมุนไพรให้มีคุณภาพมาตรฐาน เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2568 ณ ห้องประชุมสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนบ้านคลองใหญ่ จำกัด หมู่ที่ 4 ตำบลเกาะเต่า อำเภอปาพะยอม จังหวัดพัทลุง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	6	19.35
หญิง	25	80.65
2. อายุ		
อายุ 30-39 ปี	1	3.23
อายุ 40-49 ปี	3	9.68
อายุ 50-59 ปี	19	61.29
อายุ 60 ปี ขึ้นไป	8	25.81
3. การศึกษา		
ระดับประถมศึกษา	15	48.39
ระดับมัธยมศึกษา	14	45.16
ระดับอนุปริญญาตรี	1	3.23
ระดับปริญญาตรี	1	3.23
4. อาชีพ		
เกษตรกร	31	100

จากตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน จำนวน 31 คน จำแนกตามลักษณะทั่วไป มีดังนี้

จำแนกตามเพศ พบว่าผู้ตอบแบบประเมินเป็นเพศหญิง จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 80.65 และเป็นเพศชาย จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 19.35

จำแนกตามอายุ พบว่าส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงอายุ 50-59 ปี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 61.29 รองลงมาจะอยู่ในช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 25.81

จำแนกตามการระดับศึกษา พบว่าผู้ตอบแบบประเมินส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 48.39 รองลงมา คือ ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 45.16

จำแนกตามอาชีพ ผู้ตอบแบบประเมินมีอาชีพ เกษตรกร จำนวน 31 ราย คิดเป็นร้อยละ 100

ส่วนที่ 2 ระดับความพึงพอใจ

รายการ	ระดับความพึงพอใจ					คะแนนเฉลี่ย (N)	ร้อยละ	ระดับความพึงพอใจ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ด้านการฝึกอบรม								
1. เนื้อหาในการฝึกอบรมตรงกับวัตถุประสงค์	11	18	2	-	-	4.29	85.81	มากที่สุด
2. ระยะเวลาในการฝึกอบรมมีความเหมาะสม	6	21	4	-	-	4.06	81.29	มาก
3. รูปแบบและวิธีการฝึกอบรมมีความเหมาะสม	7	21	3	-	-	4.13	82.58	มาก
4. หลักสูตรเนื้อหาอำนวยความสะดวกการเรียนรู้และพัฒนาความสามารถของท่าน	7	18	6	-	-	4.03	80.65	มาก
5. ท่านสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในการปลูกพืชสมุนไพร	5	19	7	-	-	3.94	78.71	มาก
ค่าเฉลี่ย						4.09	81.81	มาก
ด้านวิทยากร/เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ								
6. ความสามารถในการถ่ายทอด/สื่อสาร/ความเข้าใจ	10	17	4	-	-	4.19	83.87	มาก
7. การเรียงลำดับเนื้อหาได้ครบถ้วน	6	22	3	-	-	4.10	81.94	มาก
8. การตอบคำถามได้ตรงประเด็นและชัดเจน	9	20	2	-	-	4.23	84.52	มากที่สุด
9. ใช้เวลาเหมาะสมมาก/น้อยเพียงใด	8	18	5	-	-	4.10	81.94	มาก
ค่าเฉลี่ย						4.15	83.06	มาก
ด้านความรู้ความเข้าใจที่ได้รับจากการฝึกอบรม								
10. ความรู้ก่อนการฝึกอบรม								
1) การเตรียมความพร้อมและการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) สำหรับพืชสมุนไพร	6	10	15	-	-	3.71	74.19	มาก
2) การผลิตพืชสมุนไพรอย่างถูกวิธี	6	13	11	1	-	3.77	75.48	มาก

รายการ	ระดับความพึงพอใจ					คะแนนเฉลี่ย (N)	ร้อยละ	ระดับความพึงพอใจ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
3) การเสวนาวิชาการ เรื่อง “สมุนไพรบ้านนา นำพาความยั่งยืน”								
3.1) การปลูกพืชสมุนไพร	4	17	9	1	-	3.77	75.48	มาก
3.2) การแปรรูปและแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพร	2	15	12	2	-	3.55	70.97	มาก
3.3) การตลาดสมุนไพร	3	9	16	3	-	3.39	67.74	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย						3.64	72.77	มาก
11. ความรู้หลังการฝึกอบรม								
1) การเตรียมความพร้อมและการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) สำหรับพืชสมุนไพร	5	20	6	-	-	3.97	79.35	มาก
2) การผลิตพืชสมุนไพรอย่างถูกวิธี	7	18	5	1	-	4.00	80.00	มาก
3) การเสวนาวิชาการ เรื่อง “สมุนไพรบ้านนา นำพาความยั่งยืน”								
3.1) การปลูกพืชสมุนไพร	7	18	5	1	-	4.00	80.00	มาก
3.2) การแปรรูปและแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพร	5	17	7	2	-	3.81	76.13	มาก
3.3) การตลาดสมุนไพร	2	14	12	3	-	3.48	69.68	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย						3.85	77.03	มาก
12. ความคาดหวังในการนำความรู้ไปปรับใช้ในระดับใด	4	17	8	2	-	3.74	74.84	มาก
13. ความพึงพอใจโดยรวม	10	18	2	1	-	4.19	83.87	มาก

จากข้อมูลในตาราง พบว่าผู้ตอบแบบประเมินมีความพึงพอใจโดยรวม อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 คิดเป็นร้อยละ 83.87 โดยมีคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจเกี่ยวกับเนื้อหาในการฝึกอบรมตรงกับวัตถุประสงค์ มากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29 คิดเป็นร้อยละ 85.81 รองลงมา คือ การตอบคำถามได้ตรงประเด็นและชัดเจนของวิทยากร ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 คิดเป็นร้อยละ 84.52 ซึ่งความพึงพอใจใน

ภาพรวมต่อการจัดกิจกรรมในครั้งนี้ ค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 3.98 คิดเป็นร้อยละ 77.78 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ส่วนที่ 3 ข้อคิดเห็น/เสนอแนะ

- อยากให้มีตลาดในการซื้อพืชมุขในหมู่บ้าน
- ได้ประโยชน์มาก

3.2 กิจกรรมการศึกษาดูงานจุดที่มีการผลิตพืชสมุนไพรที่มีคุณภาพ ภายใต้กิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนองค์ความรู้ในการผลิตพืชสมุนไพรให้มีคุณภาพมาตรฐาน เมื่อวันที่ 8 เมษายน 2568 ณ ศูนย์นวัตกรรมพัฒนาสมุนไพรชุมชนบ้านเขาน้อย วิสาหกิจชุมชนแปรรูปสมุนไพรบ้านเขาน้อย หมู่ 3 ตำบลย่านซื่อ อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ อายุ และการศึกษา

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	5	16.13
หญิง	26	83.87
2. อายุ		
อายุ 20-29 ปี	1	3.23
อายุ 40-49 ปี	3	9.68
อายุ 50-59 ปี	17	54.84
อายุ 60 ปี ขึ้นไป	10	32.26
3. การศึกษา		
ระดับประถมศึกษา	15	48.39
ระดับมัธยมศึกษา	14	45.16
ระดับอนุปริญญาตรี	1	3.23
ระดับปริญญาตรี	1	3.23

จากตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน จำนวน 31 คน จำแนกตามลักษณะทั่วไป มีดังนี้

จำแนกตามเพศ พบว่าผู้ตอบแบบประเมินเป็นเพศหญิง จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 80.65 และเป็นเพศชาย จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 19.35

จำแนกตามอายุ พบว่าส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงอายุ 50-59 ปี จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 54.84 รองลงมาจะอยู่ในช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 32.26

จำแนกตามการระดับศึกษา พบว่าผู้ตอบแบบประเมินส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 48.39 รองลงมา คือ ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 45.16

ส่วนที่ 2 ระดับความพึงพอใจ

รายการ	ระดับความพึงพอใจ					คะแนนเฉลี่ย (N)	ร้อยละ	ระดับความพึงพอใจ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ด้านการบริหารจัดการ								
1. สถานที่ศึกษาดูงานตรงกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาดูงาน	8	22	1	-	-	4.23	84.52	มากที่สุด
2. ระยะเวลาศึกษาดูงาน	5	20	6	-	-	3.97	79.35	มาก
3. พาหนะในการเดินทาง	10	19	2	-	-	4.26	85.16	มากที่สุด
4. อาหารว่างและเครื่องดื่ม/อาหารกลางวัน	11	20	-	-	-	4.35	87.10	มากที่สุด
5. การบริการและอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่	10	21	-	-	-	4.32	86.45	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย						4.23	84.52	มากที่สุด
ด้านวิทยากร								
การบรรยายหัวข้อ เรื่อง การปลูกพืชสมุนไพรอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐาน GAP และการบริหารจัดการกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ								
1. ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ของวิทยากร เช่น การใช้ภาษา สามารถอธิบายเนื้อหาได้ชัดเจนและตรงประเด็น เป็นต้น	7	24	-	-	-	4.23	84.52	มากที่สุด
2. ความรู้/ประโยชน์ที่ได้รับจากการบรรยาย	6	22	3	-	-	4.10	81.94	มาก
3. การให้ข้อมูลและการตอบคำถามของวิทยากร	8	21	2	-	-	4.19	83.97	มาก
4. สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในการปลูกพืชสมุนไพรให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน GAP	7	20	4	-	-	4.10	81.94	มาก
ค่าเฉลี่ย						4.15	83.06	มาก

รายการ	ระดับความพึงพอใจ					คะแนนเฉลี่ย (N)	ร้อยละ	ระดับความพึงพอใจ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
การบรรยายหัวข้อ เรื่อง การแปรรูปพืชสมุนไพร และการตลาด เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม								
1. ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ของวิทยากร เช่น การใช้ภาษา สามารถอธิบายเนื้อหาได้ชัดเจนและตรงประเด็น เป็นต้น	7	22	2	-	-	4.16	83.23	มาก
2. ความรู้/ประโยชน์ที่ได้รับจากการบรรยาย	6	22	3	-	-	4.10	81.94	มาก
3. การให้ข้อมูลและการตอบคำถามของวิทยากร	5	23	3	-	-	4.06	81.29	มาก
4. สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในการแปรรูปสมุนไพร และการตลาดเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม	8	20	3	-	-	4.16	83.23	มาก
ค่าเฉลี่ย						4.12	82.42	มาก
การบรรยายหัวข้อ เรื่อง วิธีการแปรรูปพืชสมุนไพร (ขมิ้นชัน) พร้อมการสาธิต								
1. ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ของวิทยากร เช่น การใช้ภาษา สามารถอธิบายเนื้อหาได้ชัดเจนและตรงประเด็น เป็นต้น	7	21	3	-	-	4.13	82.58	มาก
2. ความรู้/ประโยชน์ที่ได้รับจากการบรรยาย	7	23	1	-	-	4.19	83.97	มาก
3. การให้ข้อมูลและการตอบคำถามของวิทยากร	9	20	2	-	-	4.23	84.52	มากที่สุด
4. สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในการแปรรูปสมุนไพร (ขมิ้นชัน)	7	20	3	1	-	4.06	81.29	มาก
ค่าเฉลี่ย						4.15	83.06	มาก
ด้านความรู้ความเข้าใจ								
1. ความรู้ความเข้าใจ ก่อน ศึกษา ดูงาน	3	13	12	3	-	3.52	70.32	มาก
2. ความรู้ความเข้าใจ หลัง ศึกษา ดูงาน	7	24	-	-	-	4.23	84.52	มากที่สุด

รายการ	ระดับความพึงพอใจ					คะแนนเฉลี่ย (N)	ร้อยละ	ระดับความพึงพอใจ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
3. ความพึงพอใจในภาพรวมต่อการศึกษาดูงานในครั้งนี้	13	17	1	-	-	4.39	87.74	มากที่สุด

จากข้อมูลในตาราง พบว่าผู้ตอบแบบประเมินมีความพึงพอใจโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 คิดเป็นร้อยละ 87.74 โดยมีคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจในด้านการบริหารจัดการมากที่สุด เท่ากับ 4.23 คิดเป็นร้อยละ 84.52 ความพึงพอใจในภาพรวมต่อการจัดกิจกรรมในครั้งนี้ ค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 4.15 คิดเป็นร้อยละ 82.97 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ส่วนที่ 3 ข้อคิดเห็น/เสนอแนะ

-ไม่มี-

3.3 กิจกรรมพัฒนาความรู้การทำแผนธุรกิจ (Business Model) สมุนไพรของกลุ่ม สนับสนุนด้านการแปรรูปสมุนไพรและการเชื่อมโยงตลาด เมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 2568 ณ ศาลาหมู่บ้าน หมู่ที่ 13 ตำบลเกาะเต่า อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ อายุ และการศึกษา

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	5	16.13
หญิง	26	83.87
2. อายุ		
อายุ 20-29 ปี	2	6.45
อายุ 40-49 ปี	3	9.68
อายุ 50-59 ปี	16	51.61
อายุ 60 ปี ขึ้นไป	10	32.26
3. การศึกษา		
ระดับประถมศึกษา	15	48.39
ระดับมัธยมศึกษา	14	45.16
ระดับอนุปริญญาตรี	1	3.23
ระดับปริญญาตรี	1	3.23

จากตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน จำนวน 31 คน จำแนกตามลักษณะทั่วไป มีดังนี้

จำแนกตามเพศ พบว่าผู้ตอบแบบประเมินเป็นเพศหญิง จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 83.87 และเป็นเพศชาย จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.13

จำแนกตามอายุ พบว่าส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงอายุ 50-59 ปี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 51.61 รองลงมาจะอยู่ในช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 32.26

จำแนกตามการระดับศึกษา พบว่าผู้ตอบแบบประเมินส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 48.39 รองลงมา คือ ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 45.16

ส่วนที่ 2 ระดับความพึงพอใจ

รายการ	ระดับความพึงพอใจ					คะแนนเฉลี่ย (N)	ร้อยละ	ระดับความพึงพอใจ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ด้านการบริหารจัดการ								
1. เนื้อหาในการฝึกอบรมตรงกับวัตถุประสงค์	7	22	2	-	-	4.16	83.23	มาก
2. สถานที่และระยะเวลาในการฝึกอบรมมีความเหมาะสม	6	21	4	-	-	4.06	81.29	มาก
3. รูปแบบและวิธีการฝึกอบรมมีความเหมาะสม	9	19	3	-	-	4.19	83.87	มาก
4. หลักสูตรเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้และพัฒนาความสามารถของท่าน	10	20	1	-	-	4.29	85.81	มากที่สุด
5. การบริการและอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่	14	16	1	-	-	4.32	86.45	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย						4.23	84.52	มากที่สุด
ด้านวิทยากร								
การถ่ายทอดความรู้ เรื่อง การแปรรูปสมุนไพร การเก็บรักษา และการเชื่อมโยงกับตลาดรับซื้อสมุนไพร								
1. ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ของวิทยากร เช่น การใช้ภาษา สามารถอธิบายเนื้อหาได้ชัดเจนและตรงประเด็น เป็นต้น	14	16	1	-	-	4.42	88.39	มากที่สุด
2. ความรู้/ประโยชน์ที่ได้รับจากการบรรยาย	12	19	-	-	-	4.39	87.74	มากที่สุด

รายการ	ระดับความพึงพอใจ					คะแนนเฉลี่ย (N)	ร้อยละ	ระดับความพึงพอใจ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
3. การให้ข้อมูลและการตอบคำถามของวิทยากร	10	18	3	-	-	4.23	84.52	มากที่สุด
4. สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ได้	10	20	1	-	-	4.29	85.81	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย						4.33	86.61	มากที่สุด
การถ่ายทอดความรู้/ฝึกปฏิบัติ เรื่อง การจัดทำแผนธุรกิจสมุนไพรของกลุ่มพร้อมนำเสนอแผนธุรกิจสมุนไพรของกลุ่ม								
1. ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ของวิทยากร เช่น การใช้ภาษา สามารถอธิบายเนื้อหาได้ชัดเจนและตรงประเด็น เป็นต้น	15	16	-	-	-	4.48	89.68	มากที่สุด
2. ความรู้/ประโยชน์ที่ได้รับจากการบรรยาย	13	18	-	-	-	4.42	88.39	มากที่สุด
3. การให้ข้อมูลและการตอบคำถามของวิทยากร	11	18	2	-	-	4.29	85.81	มากที่สุด
4. สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ได้	8	18	5	-	-	4.10	81.94	มาก
ค่าเฉลี่ย						4.32	86.45	มากที่สุด
การถ่ายทอดความรู้พร้อมสาธิต/ฝึกปฏิบัติ เรื่อง การแปรรูปสมุนไพรและการพัฒนาผลิตภัณฑ์								
1. ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ของวิทยากร เช่น การใช้ภาษา สามารถอธิบายเนื้อหาได้ชัดเจนและตรงประเด็น เป็นต้น	13	17	1	-	-	4.39	87.74	มากที่สุด
2. ความรู้/ประโยชน์ที่ได้รับจากการบรรยาย	10	20	1	-	-	4.29	85.81	มากที่สุด
3. การให้ข้อมูลและการตอบคำถามของวิทยากร	11	19	1	-	-	4.32	86.45	มากที่สุด
4. สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ได้	11	16	4	-	-	4.23	84.52	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย						4.31	86.13	มากที่สุด

รายการ	ระดับความพึงพอใจ					คะแนนเฉลี่ย (N)	ร้อยละ	ระดับความพึงพอใจ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ด้านความรู้ความเข้าใจ								
1. ความรู้ความเข้าใจ <u>ก่อน</u> เข้าร่วมกิจกรรม	6	10	13	2	-	3.65	72.90	มาก
2. ความรู้ความเข้าใจ <u>หลัง</u> เข้าร่วมกิจกรรม	11	19	1	-	-	4.32	86.45	มากที่สุด
3. ความพึงพอใจในภาพรวมต่อการเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้	12	17	2	-	-	4.32	86.45	มากที่สุด

จากข้อมูลในตาราง พบว่าผู้ตอบแบบประเมินมีความพึงพอใจในภาพรวมต่อการจัดกิจกรรมในครั้งนี้ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 คิดเป็นร้อยละ 86.45 โดยมีคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจในด้านวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้ เรื่อง การแปรรูปสมุนไพร การเก็บรักษา และการเชื่อมโยงกับตลาดรับซื้อสมุนไพรมากที่สุด เท่ากับ 4.33 คิดเป็นร้อยละ 86.61 รองลงมา คือ การถ่ายทอดความรู้/ฝึกปฏิบัติ เรื่อง การจัดทำแผนธุรกิจสมุนไพรของกลุ่มพร้อมนำเสนอแผนธุรกิจสมุนไพรของกลุ่ม เท่ากับ 4.32 คิดเป็นร้อยละ 86.45 และการถ่ายทอดความรู้พร้อมสาธิต/ฝึกปฏิบัติ เรื่อง การแปรรูปสมุนไพร และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เท่ากับ 4.31 คิดเป็นร้อยละ 86.13 ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ข้อคิดเห็น/เสนอแนะ

อยากให้ดำเนินการต่อไป/ต่อยอดเพิ่มขึ้น

3.4 กิจกรรมพัฒนาการผลิตพืชสมุนไพรสู่มาตรฐาน GAP พืชสมุนไพร เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2568 ณ ศาลาหมู่บ้าน หมู่ที่ 13 ตำบลเกาะเต่า อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ อายุ และการศึกษา

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	5	16.13
หญิง	26	83.87
2. อายุ		
อายุ 30-39 ปี	2	6.45
อายุ 40-49 ปี	3	9.68
อายุ 50-59 ปี	16	51.61

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
อายุ 60 ปี ขึ้นไป	10	32.26
3. การศึกษา		
ระดับประถมศึกษา	15	48.39
ระดับมัธยมศึกษา	14	45.16
ระดับอนุปริญญาตรี	1	3.23
ระดับปริญญาตรี	1	3.23

จากตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน จำนวน 31 คน จำแนกตามลักษณะทั่วไป มีดังนี้

จำแนกตามเพศ พบว่าผู้ตอบแบบประเมินเป็นเพศหญิง จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 83.87 และเป็นเพศชาย จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.13

จำแนกตามอายุ พบว่าส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงอายุ 50-59 ปี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 51.61 รองลงมาจะอยู่ในช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 32.26

จำแนกตามการระดับศึกษา พบว่าผู้ตอบแบบประเมินส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 48.39 รองลงมา คือ ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 45.16

ส่วนที่ 2 ระดับความพึงพอใจ

รายการ	ระดับความพึงพอใจ					คะแนนเฉลี่ย (N)	ร้อยละ	ระดับความพึงพอใจ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ด้านการบริหารจัดการ								
1. เนื้อหาในการฝึกอบรมตรงกับวัตถุประสงค์	5	26	0	-	-	4.16	83.23	มาก
2. สถานที่และระยะเวลาในการฝึกอบรมมีความเหมาะสม	6	24	1	-	-	4.16	83.23	มาก
3. รูปแบบและวิธีการฝึกอบรมมีความเหมาะสม	8	22	1	-	-	4.23	84.52	มากที่สุด
4. หลักสูตรเนื้อหาอำนวยความสะดวกการเรียนรู้และพัฒนาความสามารถของท่าน	8	22	1	-	-	4.23	84.52	มากที่สุด
5. การบริการและอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่	13	16	2	-	-	4.35	87.10	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย						4.23	84.52	มากที่สุด

รายการ	ระดับความพึงพอใจ					คะแนนเฉลี่ย (N)	ร้อยละ	ระดับความพึงพอใจ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ด้านวิทยาการ								
การถ่ายทอดความรู้ เรื่อง การขอรับรองและหลักเกณฑ์การใช้รายการตรวจประเมิน (Check List) ตามมาตรฐานสินค้าเกษตร								
1. ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ของวิทยากร เช่น การใช้ภาษา สามารถอธิบายเนื้อหาได้ชัดเจนและตรงประเด็น เป็นต้น	10	20	1	-	-	4.29	85.81	มากที่สุด
2. ความรู้/ประโยชน์ที่ได้รับจากการบรรยาย	7	23	1	-	-	4.19	83.87	มาก
3. การให้ข้อมูลและการตอบคำถามของวิทยากร	11	18	2	-	-	4.29	85.81	มากที่สุด
4. สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ได้	11	19	1	-	-	4.32	86.45	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย						4.33	86.61	มากที่สุด
การอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน และการผลิตสารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดศัตรูพืชทดแทนการใช้สารเคมี (เชื้อราไตรโคเดอร์มา)								
1. ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ของวิทยากร เช่น การใช้ภาษา สามารถอธิบายเนื้อหาได้ชัดเจนและตรงประเด็น เป็นต้น	15	15	1	-	-	4.45	89.03	มากที่สุด
2. ความรู้/ประโยชน์ที่ได้รับจากการบรรยาย	11	20	-	-	-	4.35	87.10	มากที่สุด
3. การให้ข้อมูลและการตอบคำถามของวิทยากร	12	18	1	-	-	4.35	87.10	มากที่สุด
4. สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ได้	9	21	1	-	-	4.26	85.16	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย						4.35	87.10	มากที่สุด
การอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การปรับปรุงบำรุงดิน								
1. ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ของวิทยากร เช่น การใช้	8	22	1	-	-	4.23	84.52	มากที่สุด

รายการ	ระดับความพึงพอใจ					คะแนนเฉลี่ย (N)	ร้อยละ	ระดับความพึงพอใจ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ภาษา สามารถอธิบายเนื้อหาได้ชัดเจนและตรงประเด็น เป็นต้น								
2. ความรู้/ประโยชน์ที่ได้รับจากการบรรยาย	12	18	1	-	-	4.35	87.10	มากที่สุด
3. การให้ข้อมูลและการตอบคำถามของวิทยากร	13	17	1	-	-	4.39	87.74	มากที่สุด
4. สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ได้	11	19	1	-	-	4.32	86.45	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย						4.32	86.45	มากที่สุด
การอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง ขั้นตอนการปลูกและดูแลรักษา (ไพล) เพื่อให้ได้คุณภาพ								
1. ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ของวิทยากร เช่น การใช้ภาษา สามารถอธิบายเนื้อหาได้ชัดเจนและตรงประเด็น เป็นต้น	9	22	-	-	-	4.29	85.81	มากที่สุด
2. ความรู้/ประโยชน์ที่ได้รับจากการบรรยาย	11	20	-	-	-	4.35	87.10	มากที่สุด
3. การให้ข้อมูลและการตอบคำถามของวิทยากร	14	17	-	-	-	4.45	89.03	มากที่สุด
4. สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ได้	9	21	1	-	-	4.26	85.16	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย						4.34	86.77	มากที่สุด
ด้านความรู้ความเข้าใจ								
1. ความรู้ความเข้าใจ <u>ก่อน</u> เข้าร่วมกิจกรรม	5	14	4	5	3	3.42	72.90	มาก
2. ความรู้ความเข้าใจ <u>หลัง</u> เข้าร่วมกิจกรรม	7	24	-	-	-	4.23	84.52	มากที่สุด
3. ความพึงพอใจในภาพรวมต่อการเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้	12	19	-	-	-	4.39	87.74	มากที่สุด

จากข้อมูลในตาราง พบว่าผู้ตอบแบบประเมินมีความพึงพอใจในภาพรวมต่อการจัดกิจกรรมใน ครั้งนี้ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 คิดเป็นร้อยละ 87.74 โดยมีคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจใน ด้านวิทยากรในการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน และการผลิตสาร ชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดศัตรูพืชทดแทนการใช้สารเคมี (เชื้อราไตรโคเดอร์มา) มากที่สุด เท่ากับ 4.35 คิด เป็นร้อยละ 87.10 รองลงมา คือ การอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง ขั้นตอนการปลูกและดูแลรักษา (ไพล) เพื่อให้ได้คุณภาพ เท่ากับ 4.34 คิดเป็นร้อยละ 86.77

ส่วนที่ 3 ข้อคิดเห็น/เสนอแนะ

- ไม่มี -

4. รายชื่อสมุนไพรในจุดเรียนรู้

ลำดับ	ชื่อสมุนไพร	สรรพคุณ
1.	ไพล	แก้ฟกช้ำ บวม เคล็ด ยอก ปวดเมื่อย ขับลม ท้องเดิน ช่วยขับระดูหรือประจำเดือนของสตรีนิยมใช้หลังจากที่คลอดบุตรแล้ว
2.	ไพลดำ	แก้เคล็ดขัดยอก ฟกบวม แก้เหน็บชา แก้เมื่อยขบ สมานแผล ขับประจำเดือน แก้บิด สมานลำไส้
3.	ขมิ้นชัน	บำรุงธาตุ, แก้ท้องอืดเฟ้อ, แก้ปวดประจำเดือน, และช่วยในระบบขับถ่าย. การใช้ภายนอกช่วยลดอาการฟกช้ำบวม, บรรเทาอาการปวดตามข้อ, สมานแผล, และแก้โรคผิวหนังต่างๆ
4.	แสมยก	ใช้ทำน้ำมันห้มไล่แมลง ทาป้ายหุดหุดต่างๆ ขับพิษร้อนถอนพิษไข้ สมานแผลและห้ามเลือด
5.	ผักไชยา	แก้ข้อเข่าเสื่อม กรดไหลย้อน แคลเซียมธาตุเหล็กสูง บำรุงเลือด สายตา ขับปัสสาวะ ถอนพิษร้อนป้องกันโรคไข้
6.	รากตำลึง	ไวอากร้าเมืองไทย โสมไทย แก้ปวดแหว บำรุงสายตา ปรับฮอร์โมนของสตรี หมักน้ำผึ้งหรือเหล้าขาว 30 วัน (ทานก่อนอาหารเช้า ผู้หญิง 1 เป็ก ผู้ชาย 2 เป็ก)
7.	ใบหม่อน	ช่วยบำรุงสายตา (ต้มใบหม่อน 1 แก้ว ใส่น้ำมะนาว 1 ชีก)
8.	หิงหยา ตระกูล รากจืด ตัวเมีย	ล้างสารพิษ อาการผิวดำแดง บำรุงท่อนชาย
9.	ย่านาง	แก้ร้อนล้า อ่อนเพลีย ปวดเมื่อย นอนไม่ค่อยหลับ
10.	หญ้าแว้งช้าง	ขับสารพิษ แก้ร้อนในกระหายน้ำ ขับปัสสาวะ รักษาแผล แก้ตาฟาง และช่วยลดอาการอักเสบ
11.	รากหอม	แก้เสื่อมสมรรถภาพ บำรุงหัวใจ บำรุงร่างกาย ต้มน้ำดื่ม หรือดองเหล้า
12.	ดอกสาบเสือ	ต้มน้ำดื่ม ชูกำลัง บำรุงหัวใจ
13.	กระพังโหม	ตากแดดจนแห้ง นำไปต้มน้ำดื่ม 3 สัปดาห์ แก้ต่อมลูกหมากโต
14.	ต้นโง้งไทย (พุ้งพุ้ง)	แก้คออักเสบ แก้ฝีหนอง ต่อมทอนซิลอักเสบ แก้พยาธิลำไส้ แก้เบาหวาน
15.	พลับพลึง	- ใบ : ประคบแก้เคล็ดขัดยอก ข้อแพลง และถอนพิษได้ดี - เมล็ด : เป็นยาบำรุง ยาระบาย ขับเลือดประจำเดือน และขับปัสสาวะ
16.	กระเทียมเถา	รากและใบ บรรเทาปวด แก้ไข้หวัด แก้เจ็บคอ รักษาโรคปวดตามข้อและไขข้ออักเสบ

ลำดับ	ชื่อสมุนไพร	สรรพคุณ
17.	กระป๋อเจ็ดตัว	แก้ปวดเมื่อย กระจายเลือดกระจายลม นิยมนำมาใช้เป็นยาประคบ แก้อาการปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ
18.	ว่านร้อยราก (รากสามสิบ)	เป็นว่านเงาะป่า ต้มกิน ขับเสลด ขับพิษไข้ ถอนพิษไข้
19.	เสลดพังพอน (ตัวเมีย)	รักษาอาการอักเสบ ถอนพิษ รักษาแผลร้อนในปาก เริ่ม งามูสัตว์ รักษาบริเวณที่แมลงสัตว์กัดต่อยเป็นผื่นคัน แก้แผลน้ำร้อนลวก
20.	เล็บครุฑ	นำใบมาต้มดื่มเพื่อช่วยลดอาการปวดศีรษะ เวียนหัว และบรรเทา อาการปวดเมื่อยตามข้อได้ นอกจากนี้ยังสามารถนำมาตำพอกเพื่อ รักษาแผลอักเสบ ผื่นคัน หรือโรคผิวหนังบางชนิดได้
21.	ว่านตะขาบ	นำต้นและใบสดๆ มาตำให้แหลก ผสมกับน้ำสุราเอามาพอกแก้พิษ ตะขาบหรือแมลงป่องกัดต่อยได้ แก้ฟกบวม เคล็ดขัดยอก
22.	ไพลเหลือง	แก้ฟกบวม เคล็ดขัดยอก ขับลม ท้องเดินและช่วยขับระดู ประจำเดือนสตรี
23.	กระชายเหลือง	แก้ลมวิงเวียน แน่นหน้าอก
24.	กระชายขาว	เป็นยาอายุวัฒนะ บำรุงร่างกาย กระตุ้นระบบการไหลเวียนโลหิต และระบบการย่อยอาหาร ลดอาการท้องอืด ท้องเฟ้อ เสริมสมรรถภาพทางเพศ
25.	พิมเสน	เป็นยาขับเหงื่อ ขับเสมหะ กระตุ้นการหายใจ กระตุ้นสมอง บำรุง หัวใจ ใช้เป็นยาระงับความกระวนกระวาย ทำให้ง่วงซึม แก้ลม วิงเวียน หน้ามืด หัวใจอ่อน บำรุงหัวใจ ทำให้ชุ่มชื้น ทำให้เรอ ขับ ฝายลม แก้จุกเสียดแน่นเฟ้อ แก้ปวดท้อง แก้ปวดแผลสด แผล รื้อรัง แผลกามโรค แผลเนื้อร้าย ผสมในตำรับยาหอม
26.	ว่านงาช้างเขี้ยว (แคระ)	แก้ไข้ กระ จุกต่างตำ ใช้บำบัดต่อมทอนซิลอักเสบ เป็นยาถ่าย บำรุงธาตุ เหง้าสด แก้เจ็บคอ
27.	ว่านหางช้าง	เป็นยาฆ่าเชื้อสมานแผล ห้ามเลือด กระตุ้นเซลล์เนื้อเยื่อให้ เจริญเติบโต ทำให้แผลหายเร็วขึ้น
28.	ฟ้าทะลายโจร	ใช้บรรเทาอาการไข้หวัด แก้ไอและเจ็บคอ
29.	ยี่หระ	ช่วยในการบำรุงธาตุในร่างกาย ช่วยขับเหงื่อซึ่งเป็นของเสียออก จากร่างกาย รักษาและป้องกันอาการในระบบย่อยอาหาร แก้ อาการคลื่นไส้ แก้อาการเบื่ออาหาร ช่วยแก้อาการท้องอืด ท้องเฟ้อ อาการปวดท้อง ขับลมในลำไส้
30.	นมแมว	แก้ไข้ทับระดู ไข้หวัด แก้ประจำเดือนมาไม่ปกติ แก้โรคผอมแห้งใน สตรีหลังคลอด

ลำดับ	ชื่อสมุนไพร	สรรพคุณ
31.	มะกรูด	- ราก : กระทุ้งพิษ แก้ฝีภายในและแก้เสมหะเป็นพิษ - ใบ : ช่วยแก้ไอ แก้อาการอาเจียนเป็นเลือด ช่วยแก้อาการไข้ใน - ผล, น้ำคั้นจากผล : แก้อาการเลือดออกตามไรฟัน ช่วยแก้อาการไอ ขับเสมหะ ช่วยฟอกโลหิต ช่วยแก้อาการปวดท้อง ช่วยขับระดู ขับลม - ผิวจากผล : ประุงเป็นยาขับลมในลำไส้ แก้นั่นท้อง เป็นยาบำรุงหัวใจ
32.	ขมิ้นดำ	บรรเทาปัญหาทางเดินหายใจ เช่น โรคหอบหืด หลอดลมอักเสบ และอาการคัดจมูก บำรุงสมอง ลดน้ำตาลในเลือดแก้เบาหวาน
33.	กระทือดำ (แดง)	เป็นยาบำรุงกำลัง ช่วยบำรุงธาตุในร่างกาย ช่วยขับน้ำย่อย ช่วยให้เจริญอาหาร ช่วยแก้อาการเบื่ออาหาร แก้ปวดมวนในท้อง แก้บิด ขับลม
34.	ว่านหางจระเข้	เป็นยาฆ่าเชื้อ ฝาดสมานแผล ห้ามเลือด ในขณะเดียวกันก็เป็นตัวกระตุ้นเซลล์เนื้อเยื่อให้เจริญเติบโต ทำให้แผลหายเร็วขึ้น สามารถนำมาใช้รักษาแผลไฟไหม้ น้ำร้อนลวก แผลที่เกิดจากการฉาวยังสี ลดอาการอักเสบ
35.	เสลดพังพอน (ตัวผู้)	ถอนพิษแมลงสัตว์กัดต่อย แก้ลมพิษ รักษาเม็ดผื่นคันตามผิวหนัง แก้โรคฝีต่างๆ แก้ฟกช้ำ ถอนพิษไข้ แก้ปวดฟัน เหงือกบวม
36.	ข่าตาแดง (ถิ่นกำเนิดมาจากเมืองจีน)	ใช้เป็นยาระบายแก้พิษโลหิต แก้ไข้ แก้หอบหืด ขับเหงื่อ ขับลม แก้ท้องอืด คลื่นเหียนอาเจียน
37.	ข่าเล็ก	แก้ท้องขึ้น ท้องอืดเฟ้อ ขับลม แก้อาการเป็นพิษ หรือใช้เป็นยาแก้ลมพิษ เป็นยารักษากลากเกลื้อน โรคผิวหนัง ดิดเชื้อแบคทีเรีย เชื้อรา
38.	อัญชันดอกขาว	มีสารเฉพาะตัวชื่อว่า แอนโทไซยานิน ช่วยกระตุ้นการไหลเวียนของโลหิต
39.	เถาวัลย์เปรียง	แก้ปวดเมื่อย แก้กษัย ถ่ายเสมหะลงสู่ทวารหนัก ขับปัสสาวะ
40.	ผ้าร้อยท่อทอง	ใช้ส่วนของรากและลำต้นทั้งสดหรือตากแห้งซึ่งต้มเป็นน้ำชา เป็นยาธาตุ ใบตำพอกศีรษะ แก้หวัด คัดจมูก
41.	ชาละฮู	ช่วยควบคุมน้ำหนัก ป้องกันฟันผุ ลดความเครียด รักษาโรคเบาหวาน ช่วยให้กระดูกแข็งแรง สุขภาพผดี ชะลอความแก่
42.	ส้มเกรียบ	กินเป็นยาระบาย ช่วยลดไขมันในร่างกาย

ลำดับ	ชื่อสมุนไพร	สรรพคุณ
43.	ตะไคร้หอม	ใช้ขับประจำเดือน ขับระดู ขับปัสสาวะ ขับลม แก้จุกเสียดแน่นท้อง ใช้ทาผิวหนังคันยุบ และแมลง (น้ำมันหอมระเหย) แก้เวียน
44.	กาหลง	แก้ปวดศีรษะ ลดความดันโลหิต แก้เลือดออกตามไรฟัน แก้เสมหะ แก้อาการอาเจียนเป็นเลือด
45.	ว่านรางจืด	เป็นยาแก้ร้อนใน แก้อาการกระหายน้ำ ใช้ปรุงเป็นยาถอนพิษไข้ ยาพอกบาดแผล ช่วยรักษาแผลไฟไหม้ น้ำร้อนลวก แก้ผื่นแพ้ ลดการอักเสบ
46.	กระชายดำ	เป็นยาอายุวัฒนะ บำรุงกำลัง บำรุงฮอร์โมนเพศชาย แก้อาการนอนไม่หลับ บรรเทาอาการปวดท้อง ท้องอืด และ ท้องเฟ้อ
47.	น้อยหน่า	ใช้เป็นยารักษาเหา รักษาหิด รักษาฝี ยาแก้ฟกบวม พอกฝี แผลพุพอง
48.	ไฟเดือนห้า	ใช้บำรุงธาตุไฟทำให้ร่างกายอบอุ่น ขับพิษเลือด ในเดือนอยู่ไฟ แก้ เหงื่อออกมาก แก้ไตอักเสบในสตรี ใช้ขับประจำเดือน รักษาฝี หนอง ใช้ฆ่าเชื้อโรคเรื้อน ขับพยาธิไส้เดือน รักษาอาการคันจากโรค ผิวหนัง กลากเกลื้อน
49.	ทุ้งฟ้า	ใช้เป็นยาบำรุงกำลัง แก้ไข้ รักษาไข้ป่าหรือโรคมาลาเรีย ใช้เป็นยา แก้บิด ช่วยขับระดูของสตรี และยารักษาบาดแผล
50.	พากรูด (เข็มสองหน้า)	แก้พิษถอนพิษ แผลงสัตว์กัดต่อยทุกชนิด โรคผิวหนัง อักเสบซ้ำ บวม เริ่ม งูสวัด
51.	ตาลเสี้ยน	แก้ท้องร่วง แก้ตับพิการ บำรุงตับ บำรุงธาตุ แก่ริดสีดวงต่างๆ แก้บิดมูกเลือด ขับผายลม สมานแผล
52.	โปรงฟ้า	แก้ผื่นคัน แก้พิษตะขาบ ห้ามเลือด ขี้พอกที่แผลสด แก้ท้องอืด ท้องเฟ้อ แก้ไอ เจ็บคอ ขับลม ท้องอืด แก่หวัด แก้ไซนัสภูมิแพ้ ใช้ เลิกบุหรี่
53.	พลูควาว	แก้โรคผิวหนังทุกชนิด แก่น้ำเหลืองเสีย ทำให้แผลแห้ง ใช้เป็นยา ดับพิษร้อน ถอนพิษไข้ แก้พิษ ขับปัสสาวะ แก้บวมน้ำ
54.	กระเทียมเหลือง	เป็นยาบำรุงกำลัง ช่วยบำรุงธาตุในร่างกาย ช่วยขับน้ำย่อย ช่วยให้ เจริญอาหาร ช่วยแก้อาการเบื่ออาหาร แก้ปวดมวนในท้อง แก้บิด ขับลม ขับปัสสาวะ ช่วยบำรุงและขับน้ำนมของสตรี

ลำดับ	ชื่อสมุนไพร	สรรพคุณ
55.	เจตมูลเพลิง	เป็นยาขมเจริญอาหาร แก้อาการพิการ เป็นยาบำรุง เป็นยาขับประจำเดือน เป็นยาฆ่าเชื้อโรค ขับลมในลำไส้และกระเพาะอาหารให้ผายโร แก้ท้องอืดท้องเฟ้อ ปวดเสียด แน่นหน้าอก
56.	หมากหมก	บำรุงร่างกาย บำรุงกำหนด ช่วยเสริมสมรรถภาพทางเพศ ขับปัสสาวะ ขับนิ่ว
57.	สารภี	เป็นยาชูกำลัง บำรุงหัวใจให้ชุ่มชื้น ใช้ทำยาหอม จัดอยู่ในพิกัดเภสัชทั้ง 5, 7 และ 9 แก้อาการพิการ แก้ไข้ที่มีพิษร้อน ทำให้เจริญอาหาร เภสัชเป็นยาบำรุงครรภ์ แก้ไข้
58.	เตยหอม	ลดอาการกระหายน้ำ บำรุงหัวใจ ทำให้ชุ่มชื้น ดั้นและรากเป็นยาขับปัสสาวะ รักษาโรคเบาหวาน และแก้กระษัยน้ำเบาพิการ
59.	กุยช่าย	บำรุงสุขภาพ เพิ่มความต้องการทางเพศ ป้องกันโรคหลอดเลือดด้านเบาหวานและภาวะพิษต่อตับ
60.	น้ำมันราชสีห์	แก้พิษ ขับน้ำนม แก้ผดผื่นคัน ลำไส้อักเสบอย่างเฉียบพลัน บิดจากแบคทีเรีย หนองใน ปัสสาวะเป็นเลือด ฝีในปอด มีพิษบวมแดง ฝีที่เต้านม ขาเน่าเปื่อย
61.	มินต์ (สะระแหน่)	บรรเทาอาการปวด ช่วยกระตุ้นการทำงานของระบบย่อยอาหาร หรือใช้เป็นสารต้านเชื้อแบคทีเรีย
62.	หลุมบก (กำแพงเจ็ดชั้น)	ขับผายลม บำรุงโลหิต ฟอกโลหิต ขับโลหิตระดู แก้โลหิตเป็นพิษที่ทำให้ร้อน บำรุงหัวใจ แก้ไข้แก้ปวดตามข้อ และแก้อาการผื่นคันตามผิวหนัง
63.	อุตุตะปะ (อุตุพิต)	แก้ไอ ขับเสมหะ แก้อาการจุกเสียด ใช้สมานแผลหรือกัดหัวฝีหนอง
64.	เพชรสังฆาต	ช่วยแก้ท้องอืด และท้องเฟ้อ แก้อาการจุกเสียด ขับลมในลำไส้ รักษาโรคริดสีดวงทวาร บำรุงกระดูก ช่วยระบายท้อง
65.	บอระเพ็ด (เจ็ดมูล)	เถาแก้พิษฝีดาษ แก้ไข้เหนือ ไข้พิษ แก้ฝีดาษ โรคแทรกของไข้ทรพิษ แก้ไข้ทุกชนิด บำรุงกำลัง เจริญไฟธาตุแก้ร้อนใน ช่วยระงับอาการสะอึก รักษาโรคผิวหนัง
66.	ผักโขม	ลดคอเลสเตอรอล ด้านเบาหวาน ลดความดันโลหิต รักษาภาวะโลหิตจาง เป็นผักที่รับประทานบำรุงกำลัง ช่วยการเจริญอาหาร มีสารต้านอนุมูลอิสระ บำรุงสมอง ลดปัญหาความจำเสื่อม ช่วยบำรุงโลหิต

ลำดับ	ชื่อสมุนไพร	สรรพคุณ
67.	ตำลึง	ต่อต้านอนุมูลอิสระ ป้องกันความเสื่อมความเซลล์ต่าง ๆ ในร่างกาย ช่วยบำรุงผิวพรรณ ช่วยซ่อมแซมและสร้างเนื้อเยื่อในร่างกาย
68.	ไม้แก้ว	ช่วยบำรุงธาตุในร่างกาย ลดจุดตันของเส้นเลือด ทำให้การไหลเวียนของเลือดลมเป็นไปได้ดีขึ้น ช่วยขับโลหิตระดูสตรี บำรุงธาตุ แก้กูกเสียด แน่นท้อง ขับผายลม
69.	มะนาวโท่	มีสารต่อต้านอนุมูลอิสระ ช่วยต้านมะเร็งและชะลอความแก่ มีธาตุเหล็กสูง ช่วยบำรุงเลือด ช่วยขับปัสสาวะ ช่วยลดอาการปวดเมื่อยตามร่างกายและข้อ
70.	พวงคราม	มีฤทธิ์ลดน้ำตาลในเลือด ช่วยลดไขมันในเลือด บำรุงหัวใจและช่วยให้ผ่อนคลาย ช่วยป้องกันโรคหัวใจ ใช้เป็นยาแก้พิษ รากของดอกพวงคราม มีสารแทนนิน ซึ่งมีฤทธิ์แก้พิษ ช่วยสมานแผลในกระเพาะอาหาร และช่วยแก้อาการท้องเสีย
71.	สมอไทย	ผลอ่อน รสเปรี้ยวมีฤทธิ์เป็นยาระบาย ถ่ายเสมหะ ลดไข้ขับลมในลำไส้ ผลแก่ รสฝาดเปรี้ยวขม มีฤทธิ์เป็นยาฝาดสมานแก้ท้องเดิน
72.	พิลังกาสา	- ราก ใช้รักษากามโรคหนองใน พอกปิดแผล แก้พิษงู - เปลือกต้นและผล ใช้รักษาแก้ไข้แก้ท้องเสียต้น ใช้รักษาโรคเรื้อน - ใบ ใช้รักษาโรคตับพิการ แก้ไอ แก้ท้องเสีย แก้ลม - ดอก เป็นยาฆ่าเชื้อโรค เมล็ด แก้ลมพิษ
73.	ผีเสื้อราตรี	นำไปมารับประทานเป็นผักได้ มีสารแอนโทไซยานินสูง มีประโยชน์กับร่างกายเป็นสารต้านอนุมูลอิสระที่ดี มีผลดีต่อสุขภาพและลดความเสี่ยงต่อการเกิดมะเร็ง
74.	ขจร	- ยอดอ่อน ดอก ลูกอ่อน บำรุงธาตุ บำรุงตับ ปอด แก้เสมหะเป็นพิษ - ราก ทำให้อาเจียน ถอนพิษเบื่อเมาช่วยบรรเทาอาการวิงเวียนศีรษะ คลื่นไส้อาเจียน รักษาหวัดที่เกิดจากการตากลมหรืออากาศเย็น ช่วยบำรุงตับ บำรุงสายตา บำรุงเลือด บำรุงฮอร์โมนของสตรี ช่วยขับเสมหะ และแก้ท้องอืดท้องเฟ้อ
75.	กำลังหนุมาน	แก้ปวดเมื่อย ขับนิ่ว โรคไต โรคตับ ไฟไหม้ น้ำร้อนลวก บำรุงกล้ามเนื้อและเส้นเอ็นให้แข็งแรง เป็นยาอายุวัฒนะ
76.	กระเทียมแดง	แก้ท้องผูก บำรุงร่างกาย

ลำดับ	ชื่อสมุนไพร	สรรพคุณ
77.	รากลิ้ง (หนอนตายหายาก)	ยาฆ่าพยาธิในลำไส้ และรักษาโรคผิวหนังบางชนิด เช่น หิด เหา และรักษาโรคผิวหนังอื่นๆ ใช้เป็นยาแก้ไอ ขับเสมหะ
78.	เทพประทานพร	ช่วยแก้ริดสีดวง
79.	ว่านอสรพิษ	แก้พิษงู อสรพิษทั้งปวง
80.	ยง	ลดความร้อนในร่างกาย แก้ไข้

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพัทลุง
ศาลากลางจังหวัดพัทลุง ชั้น 4 ตำบลคูหาสวรรค์
อำเภอเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง 93000

โทรศัพท์ 0-7461-4203

saraban_plg@opsmoac.go.th